

Värmdö

Journalen

Nummer 4 • December 2009

Gamla Domusparkeringen tvångsköps

Politiker mot väggen

Konsthall dyker upp

Vägar ur skuldfällan

Medarbetarna

BIRGIT WAHRENBORG
Chefredaktör och ansvarig utgivare. Journalist. Bred kommunal erfarenhet. Tidigare ansvarig för Värmdö kommuns informationstidning under nära 30 år. Väl förtrogen med Värmdös och Gustavsbergs historia, styre och leverne.

CHRISTER HEDBERG
Bor i Aspvik, norr om Gustavsberg. Frilansjournalist/redaktör med mångårig erfarenhet av samhällsfrågor, information och media. Numera egenföretagare men med ett långt förflutet som kommun- och landstingspolitiker (s) bl a som kommunalråd i Värmdö kommun under 15 år.

LOTTA JOHANSSON
Journalist och föreningsmänniska, en av rösterna i Gustavsbergs Bandy och Hammarby Speedway. Inflyttad i kommunen sedan tolv år tillbaka och har lärt känna den främst genom föreningslivet.

LENNART KARLSSON,
– Efter långvarigt administrativt arbete gick jag i pension för några år sedan. Under åren har jag byggt upp en stor erfarenhet av föreningsliv inom olika organisationer. Jag ser våra folkrörelser och den så kallade sociala ekonomin som en viktig ingrediens i vår kommuns utveckling.

AGNETA ÖSTERMAN
Egenföretagare. Bosatt på Möja sedan 1982 och egenföretagare som så många ö-bor. Har bred erfarenhet av skärgårdspolitiska frågor både lokalt och regionalt och arbetar aktivt för en livskraftig skärgård året runt.

BÖRJE JOSEPHSON
Ex-reklamredaktör och thrillerförfattare. Bor i Farsta Slottsvik och är numera pensionär med råge. – Under större delen av mitt yrkesverksamma liv jobbade jag med broschyrer och kundtidningar åt de olika divisionerna inom Gustavsbergs Fabriker.

AMMI LUNDHOLM
Sjuksköterska. – Att skriva medicinska artiklar som kan vägleda människor till en bättre hälsa är drivande men även ett poetiskt inslag i skrivandet passar mig. Jag tycker också om att röra mig i naturen och sjunga i kör.

Detta är Värmdö Journalen

Värmdö Journalen är en obunden, partipolitiskt neutral tidskrift som utkommer med 4-6 nummer per år.

Tidningen innehåller nyheter om kommun, företag och det civila samhället. Det kan gälla frågor om planering, näringsliv, barn och ungdom, sociala verksamheter och föreningsliv. Men också granskning och förklaring av lokala händelser.

Kort sagt, Värmdö Journalen handlar om liv och levne i Värmdö, om stort och smått, om gammalt och nytt. Idéen är att kommunicera, förtydliga och granska liksom att låta Värmdöborna komma till tals.

Har Du något Du vill berätta, kontakta redaktionen.

BIRGIT WAHRENBORG
Chefredaktör

Konsumentvägledning

När du har frågor om dina rättigheter som konsument, exempelvis vid köp av varor eller tjänster, är du välkommen att ringa till konsumentvägledarna på Kommuntorget i Värmdö kommun. Vi ger också råd om vad du bör tänka på när du anlitar hantverkare. Tel: 08-570 470 70 eller mail: varmdo.kommun@varmdo.se

Energirådgivning

Vill du få tips om hur du kan minska dina energikostnader och miljöpåverkan för din energianvändning, kontakta kommunens energirådgivare, som hjälper dig med detta och mycket mer. Tel: 08-29 11 29, mån-fre kl. 09.00-17.00 eller gå in på www.energiradgivningen.se

VÄRMDÖ KOMMUN

Fråga rådgivarna 08-29 11 29
www.energiradgivningen.se

Snabba krediter – tänk efter – före II!

”Att kränga krediter till utsatta – en studie om snabblån” av Sveriges Konsumenter.
www.sverigeskonsumenter.se Färsk rapport om snabblån!

En av de intervjuade i rapporten som tagit sms-lån ”Om du har gått om pengar kan ett sådant här lån vara bra men då behöver du inte låna det, det innebär att de här lånen inte har något existensberättigande!”. En annan sade ”Måste man ta ett sms-lån finns det behov att se över sin ekonomi i stort.”

Kan vi på ett bättre sammanfatta vansinnet med dessa lån?

Budget- och skuldrådgivarna har nu drop-in tid onsdagar mellan kl 09.00 – 12.00. Välkomna!

Upplysningar Susanna Ossianson, budget- och skuldrådgivare i Värmdö kommun, tel 08-570 470 00.

VÄRMDÖ KOMMUN

Inlämning pågår till stora visningssöndagen den 10 januari 2010.

Det råder ingen tvekan om att Bjurfors är en attraktiv marknadsplats för bostäder på Värmdö. Under 2009 har vi förmedlat drygt 130 bostäder.

Nu söker vi nya utmanande uppdrag med premiärstart den 10 januari 2010. Välkommen för offert och fri rådgivning.

Välkommen att kontakta oss på tel 08-570 19 570

Bjurfors är ett av de marknadsledande mäklarfirmorna i Stockholm, med ca 60 anställda. De stora framgångarna beror främst på en konsekvent genomförd arbetsmetod. I denna ingår bland annat Boagenten som i dagsläget har drygt 7000 registrerade spekulanter. Mäklarna backas upp av en omfattande marknadsföring och en stor organisation som skapar de bästa förutsättningarna för varje enskild affär. Den genomtänkta Bjurforsmetoden erbjuder inte bara kunderna trygghet och snabba resultat, den har även attraherat flera av Stockholms mest framgångsrika mäklare.

BJURFORS
Engagemang i minsta detalj

Mix av hårda verksamheter

Samhällsbyggnadschefen Lars Öberg och enhetschefen för VA Majken Elfström.

Värmdö kommun är den i särklass största arbetsgivaren med drygt 2 200 anställda. Den kommunala verksamheten är omfattande med allt från kommunal administration till skolor, vård, omsorg och tekniska uppgifter som vägar, vatten, avlopp, renhållning och parkskötsel. De så kallade mjuka verksamheterna med vård, skola och omsorg finns samlade i organisationen proVarmdo under ledning av Elisabeth Fredell medan den tekniska delen, de hårda verksamheterna, ligger hos samhällsbyggnadschefen Lars Öberg.

– Under en tid var vi samlade i det som kallas Varmtek men det har nu fått en vidgad organisation i ett samhällsbyggnadskontor. Styrelsen för hela den tekniska verksamheten är Samhällsbyggnadsnämnden vars ordförande är Peter Frej (M), berättar Lars Öberg.

Han har därmed ansvar för en omfattande verksamhet och ca 100 anställda. Samhällsbyggnadskontoret svarar för drift och hantering av vatten- och avlopp, gator, vägar och parker, renhållning och slamhantering samt fastighetsfrågor. Lars Öberg är därför också VD för kommunens fastighetsbolag VKFAB. Men kontoret sköter också planfrågorna, kart och GIS-frågorna samt exploateringsfrågor i tre fackenheter för detta.

– En riktig diversehandel, kan tyckas. Vid sidan av normala driftsfrågor men som ändå kräver en tydlig närvaro och hög service grad sker ett omfattande planeringsarbete.

Främst är det den omfattande planprocessen kring centrala Gustavsberg som nu går in i en ny fas efter ett brett samrådsförfarande enligt plan och bygglagen. Men också den vidsträckt VA-utbyggnaden men en rad detaljplaner i prioriterade förändringsområden.

– **Det kan låta enkelt** men detaljplaner väcker många frågor och synpunkter som måste hanteras. Dessutom ger Värmdös geografi många utmaningar som kan kräva avancerade lösningar. Här gör mina medarbetare ett styvt jobb, konstaterar Lars Öberg. Tekniska frågor kräver samtidigt att du måste hantera många olika samarbetspartners som har synpunkter, lägger han till.

Finns då någon personlig vision för hur samhällsbyggnadskontoret ska ledas?

– Ja, säger Lars Öberg lite ödmjukt. Viktigt är att vara närvarande och tillgänglig men också att ha förtroende och tillit till medarbetarnas kompetens, resonerar han. Alla inom kontoret har sin specialkompetens och den är viktig att använda på ett bra sätt.

– Men, fortsätter han, allt är inte på plats ännu bland annat med olika lokaler och driftsställen. Idag är samhällsbyggnadskontoret uppdelat på två ställen i kommunen – i Brunn och i Gustavsbergs gymnasiums (G2) f.d lokaler på Idottsvägen. Här på Idottsvägen ska vi vara temporärt ett par år. Lokalerna är i sig bra, men vi ligger lite avsidet och vi ser fram emot att hamna mer centralt inom Skogsboområdet.

– **Visionen är** att skapa ett kompetent och effektivt samhällsbyggnadskontor som uppfyller kommuninvånarnas krav och önskemål på de olika verksamheterna på ett professionellt sätt.

Text BW. Bild: IW

Stort intresse för alternativ efter elvärmnen

- Ska jag välja värmepump, pellets, solvärme eller något annat system? Kan jag sätta in ett vattenburet system?
- Hur mycket energi kan jag spara med andra effektiviseringsåtgärder?
- Vilka bidrag finns att söka och hur fungerar egentligen energideklarationen som krävs vid försäljning?

Utän tvekan angelägna frågor. Intresset var stort när Värmdö kommun inbjöd till informationskvällen "Efter elvärmnen" i höstas.

Träffen vände sig till de som har direktverkande el som värmekälla och funderar över alternativen. Finns bekväm uppvärmning med lägre kostnader och liten klimatpåverkan.

Det var fullsatt i kommunhusets matsal när Värmdö kommun hade informationskvällen "Efter elvärmnen".

Kunniga rådgivare från Energirådgivningen, Värmdö kommun och Vattenfall svarade på frågor.

Bild IW

F.v Saga Ekelin och Birgitta Govén från Energirådgivningen höll föredrag. Lisa Westman, miljöinspektör i Värmdö kommun svarade på frågor om vad som gäller och hur det går till att söka tillstånd för bl a bergvärme i Värmdö kommun. Från Vattenfall medverkade Mikael Sandberg och Jan Stern.

I Värmdö kan du få kommunal hyresgaranti

Kommunal hyresgaranti

är ett stöd till dig som kan klara kostnaderna för ett eget boende, men som trots detta har svårighet att få ett hyreskontrakt. Kanske har du regelbundna inkomster men ingen fast anställning. Kanske har du en eller flera betalningsanmärkningar.

Hyresgarantin innebär att kommunen **går i borgen för dig som hyresgäst**. För att hyresgarantin ska kunna bli aktuell måste du ha blivit erbjuden en lägenhet, men hyresvärden kräver att du har en borgensman.

Ansökningsblanketten finns på www.varmdo.se och i Kommuntorget, Skogsbovägen 9-11 i Gustavsberg (busshållplats Skogsbo). Ansökan ska göras i samverkan med hyresvärden.

Mer information
www.bkn.se/hyresgarantier
www.varmdo.se
Värmdö kommun, tel. 08-570 470 00

VÄRMDÖ KOMMUN

Gustavsberg inspirerar Mölndal

Delegationerna från Mölndals och Värmdö kommuner vid vattenhjulet i Gustavsbergs fabriksområde. Bild IW

I samband med att en delegation från Mölndals kommun och MölndalsBostäder AB, utanför Göteborg, var på studieresa i Stockholmsområdet i slutet av november passade man på att besöka Gustavsbergs hamn- och fabriksområde.

Bakgrunden är att Mölndals kommun nyligen har köpt Klippans Pappersbruk med många fabriksbyggnader i varierande skick. Man ska nu planera för vad området ska användas till, därför var ett liknande projekt tema för studieresan. Gruppen besökte förutom Gustavsberg även Sickla Köp kvarter i Nacka.

Förutom rundvandring i Gustavsbergs fabriksområde blev det lite historia och information om hur Värmdö kommun arbetar. Delegationen besökte Gula Byggningen, Porslinsmuseet, Lisa Larson-tillverkningen i Keramikstudion och Gustavsbergs porslinsfabrik. Från Värmdö kommun medverkade planarkitekt **Lena Nordenlöw** och från projektet Centrala Gustavsbergs politiska beredningsgrupp **Lars Alenfalk (C)**, **Annika Andersson Ribbing (S)**, **Ursula Magnusson (FP)** och **Mats Skoglund (V)**. Hotell Blå Blom tog hand det praktiska med kaffe och lunch.

Varumärket Värmdö ska kartläggas

En enhällig kommunstyrelse beslutade i början av december att under våren 2010 starta ett projekt för att analysera, definiera och positionera det geografiska varumärket Värmdö. Processen ska initieras och drivas av kommunikationsavdelningen i Värmdö kommun.

– Detta är ett arbete som vi ska genomföra tillsammans med representanter för medborgare, näringsliv och föreningsliv. Det handlar om att kartlägga omvärldens bild av Värmdö, ställa den i relation till vår egen bild av Värmdö och sedan mejsla fram ett tydligt budskap, en profil, som alla kan identifiera sig med, säger **Kenneth Norberg**, kommunikationschef i Värmdö kommun.

Att arbeta med sitt varumärke blir allt vanligare även för kommuner. En tydlig och väl förankrad profil är i dagens intensiva infor-

Kenneth Norberg, kommunikationschef i Värmdö kommun

mationsflöde viktig för att bibehålla eller öka den egna kommunens attraktionskraft och tillväxt.

– Projektets syfte är också att skapa förutsättningar för bättre förståelse och samhörighet mellan olika grupper och intressenter, att invånare och företagare ska känna stolthet över Värmdö.

– Vi vill att presumtiva invånare och besökare, entreprenörer eller investerare ska välja Värmdö, säger Kenneth Norberg. Det är det övergripande syftet med projektet. Att definiera vad som är, eller ska bli, vårt varumärke kräver en bred förankring. Kommunen är en tung aktör i det här geografiska området, men vi har inte tolkningsföreträde till bilden av Värmdö.

Att kommunicera och implementera ett nytt varumärke är en långsiktig process. Att mäta resultatet av ett sådant arbete kan göras först efter tre till fem år. Inom ramen för detta projekt är avsikten att även inarbeta budskapsplattformar för utvecklingen av centrala Gustavsberg och kommunens samverkan med besöksnäringen, som går under namnet Visit Värmdö.

– Under våren kommer vi att gå ut med en förfrågan för att hitta dom som vill vara med i detta spännande arbete. Men det går bra att redan nu kontakta mig om man vill vara med, avslutar Kenneth Norberg.

Jourhavande bygglovhandläggare

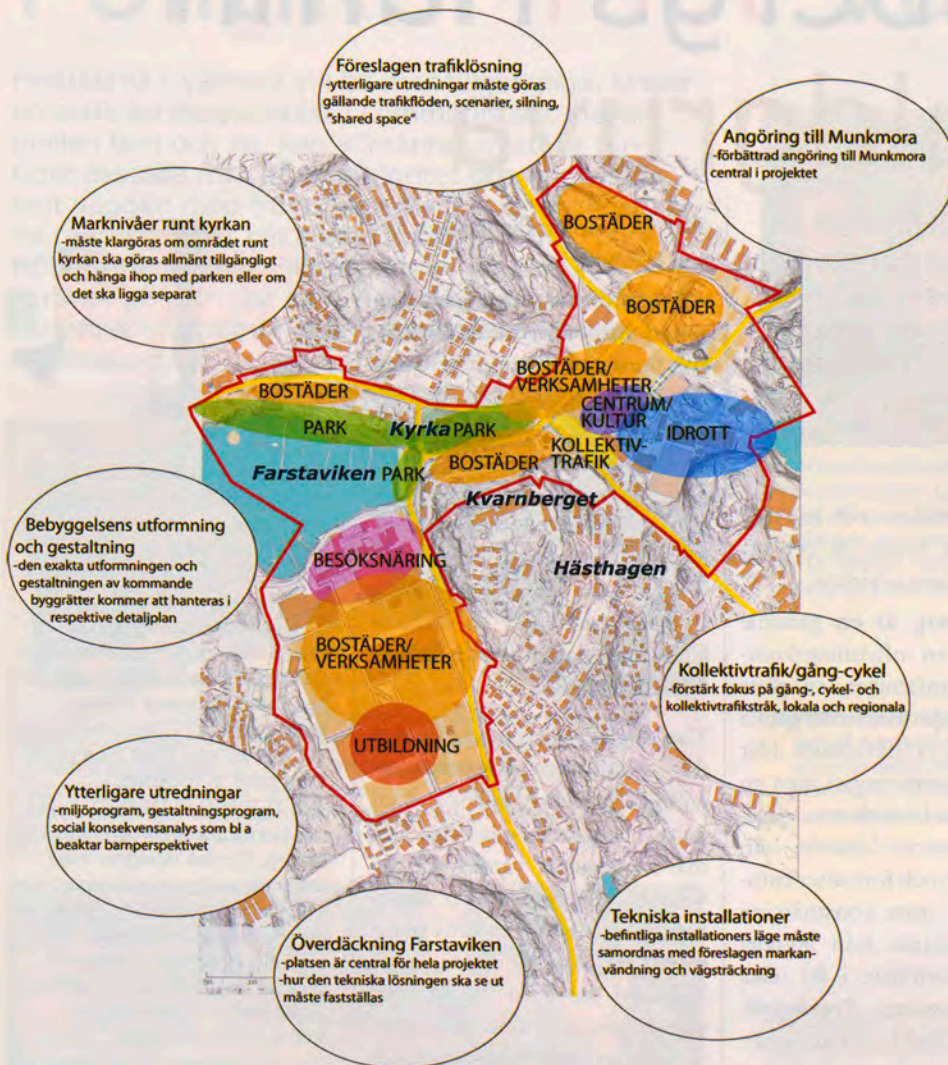
Bygg- och miljökontoret förbättrar nu tillgängligheten på byggavdelningen. Genom det gemensamma telefonnumret 08-570 476 15 nås jourhavande bygglovhandläggare onsdag kl 9-12 och 13-15 samt torsdag kl 14-18. Jourhavande byggnadsinspektör torsdag kl 14-18.

Dessutom finns de ordinära telefontider då man kan tala med en specifik handläggare.

Georgier och Vitryssar gästade Värmdö

Värmdö kommun har nyligen haft studiebesök av två delegationer från Georgien och en från Vitryssland. Besök på kommunhuset, skolor och äldreboende ingick i programmet. Det hela ingår i ett projekt om lokal demokrati i Sverige. Svenska Institutet har på uppdrag av UD organiserat träffarna. Värmdö kommun deltar sedan några år i ett utvecklingssamarbete med Georgien kring bl a demokrati frågor, sociala frågor och näringsliv.

Planerna för Gustavsberg går vidare

Det omfattande planeringsarbetet för centrala Gustavsberg går nu in i en ny fas.

Efter ett omfattande samråd men många remissvar finns nu ett förslag till inriktning för det vidare arbetet. Huvudlinjerna för detta har lagts fast i ett dokument: "Fördjupad inriktning för planeringen av centrala Gustavsberg".

Det beslutade Värmdö kommunfullmäktige i november. Kring beslutet råder nästan total enighet. Men fortfarande finns många frågeställningar att reda ut. Det visar också det stora antalet remissvar, över 70 stycken, och synpunkterna är många. Främst handlar det om hur trafiksituationen ska hanteras på kort och lång sikt, för det krävs ytterligare överväganden. Miljöfrågorna behöver också utvecklas inte minst hur bebyggelsen och övrig gestaltning ska se ut. Parken runt kyrkan behöver även studeras närmare liksom att få utrymme för barn och ungdomar.

Nu går alltså arbetet vidare med ytterligare utredningar och ställningstaganden. Det centrala Gustavsberg kommer sedan att planeras genom ett antal separata detaljplaner och det stor uppgiften blir då att få alla dem att samspela. Fortsättning följer således.

Text CHE

Skissen illustrerar viktiga frågor att ta ställning till i det fortsatta planeringsarbetet.
Bild SAMHÄLLSBYGGNADSKONTORET

Gamla Domusparkeringen tvåångsköps

Värmdö kommunfullmäktige beslutade i november i total enighet om att gå vidare med "tvångsköp" av f.d. Domusparkeringen i centrala Gustavsberg.

Ärendet, som är segslitet, bygger på att det inte varit möjligt att bli överens med markägarna om hur parkeringsmarken ska användas. Därför begärde kommunen att få expropriera området, vilket överklagades, men har nu beviljats i ett regeringsutslag. Återstår att på rättslig väg fastställa det pris kommunen ska betala, vilket kan ta sin tid.

Efter ett "köp" av marken får kommunen "rådighet" över området vilket stämmer väl överens med den planering som pågår. Tanken är att säkerställa tillräckligt med p-platser som kan snyggas till och eventuellt kompletteras med byggnader ovanpå.

Text CHE

Den stora p-platsen i Gustavsbergs Centrum är både ful och dåligt skött. Nu vill kommunen ta över genom att tvåångsköpa marken.

Bild IW

Gustavsbergs Hamn är en guldgruva

Omvälningen från traditionell bruksort till en modern knutpunkt i skärgårdsmiljö går stadigt framåt. Förändringen av Gustavsberg blir mer och mer påtaglig. I fabriksområdet har bostäder och affärer kommit till och fler är på gång när produktionen av sanitetsporcelain flyttar bort mot Ekbacken i Charlottendal. Den utvecklingen börjar nu engagera allt fler.

Gustavsberg på G har blivit arbetsnamnet för ett nätverk i Gustavsbergs Hamn. Det är ett antal företagare som ser fabriks- och hamnområdet som en riktig guldgruva. Två av dem har därför startat ett nätverk med boende, näringsidkare och fastighetsägare i området för att skapa en gemensam plattform.

– **Vi vill samla** alla till en gemensam idé. Den blir äkta och får bärighet när flera olika aktörer arbetar fram en gemensam plattform, berättar **Camilla Eltell**, och hon får medhåll av parhästen **Terese Elderred**.

– **Gustavsberg på G** kan bli den effektiva kanalen och forumet för samarbeten mellan olika aktörer och intressegrupper, i någon form av förening, menar hon. En interimstyrelse arbetar nu konkret och parallellt med korta och långa perspektiv kring olika events i hamnen.

– **Tänk att vi** sitter och häckar i en guldgruva, menar de och utvecklar sina tankar vidare.

– **Gustavsberg är en** gammal bruksbygd i en inflyttningskommun för barnfamiljer, en plats med centrumproblem och gamla snart tomma fabrikslokaler. Här finns en kulturmetropol med en unik och äkta historia som dessutom är ytterst levande här, framhåller de och fortsätter entusiastiskt. De stora konstnärerna och hantverkarna från 50-talet har sina efterföljare i 80 olika ateljéer i hamnen. Porslinstillverkningen finns fortfarande här. Tegelfasaderna likaså. Folk bor och kommer att bo mitt i alltihop!

– **Till det kan** läggas enorma möjligheter för kultursamverkan på hög nationell och internationell nivå. Event- och mässhallar och en konsthall av hög internationell klass gör också att Gustavsberg kan bli designhuvudstad

i Sverige utan problem, anser **Terese Elderred**.

– **Dessutom är miljön** helt integrerad med kommuninvånarna: Här finns en prisbelönt vårdcentral och vattenkontakt mitt ”i stan”. Näringsidkare och kommunal verksamhet varvas med bofasta i till stor del nyplanerade och nybyggda bostadsområden. Om hamnen blir levande och vårdad kan Värmdö kommun stoltsera med en av de vackraste kommunkärnorna i Sverige, tillägger **Camilla Eltell**.

Tanken är nu att samla kraften från kommun, fastighetsägare, näringsidkare och boende så att detta hem/arbetsplats/besöksmål bli levande, vårdas och utvecklas. Men det krävs ett samarbete och det måste komma igång, menar de. Arbetet pågår i processform där man vaskar fram minsta gemensamma idénämne och en bred kommunikativ plattform. Det gemensamma perspektivet med förankring åt alla håll gör processen och plattformen stark och hållbar över tid, är metoden.

Det är ett mycket intressant initiativ och har fått kommunens fulla stöd, i varje fall moraliskt. Nätet spinner vidare och Värm-

T.v: **CAMILLA ELTELL**, egenföretagare i hamnen med företaget **Camilla Eltell FORM** som arbetar med visuell kommunikation, illustrationer och bildkonst. Hon är fil kand med kommunikation som inriktning och har gått på Beckmans Designskola 1 år. Bland hennes kunder finns **IKEA**, **Skanska**, **Rädda barnen** och **Circus Cirkör**. Numera har hon egen ateljé, på **Chamottvägen 6**, där hon arbetar med olika uppdrag samt fri bildkonst.

T.h: **TERESE ELDERED**, designer **Konstfack MFA** och **HDK Göteborg**. Grafisk designer med uppdrag inom varumärkesarbete och företagsprofilering, logotyper och symboler, bokdesign m.m. Hon driver sedan tre år som partner inrednings- och köksföretaget **ARXI** i Gustavsbergs hamn, **Chamottvägen 17**, där hon sysslat med produktformgivning, färgsättning och inredning men också företags profiler och visuella material.

dö Journalen lovar att följa utvecklingen. Text CHE

Nedan: Från en av flera Workshops med grupparbeten och mingel som deltagarna i Gustavsberg på G haft. Bild IW

Politiker mot väggen

Politikerna i Värmdö vill bli mer tillgängliga. Under en serie torsdagskvällar i kommunhuset mellan mellan fem och sju kan allmänheten ställa för- troendevalda från både majoritet och opposition mot väggen med frågor och diskussioner. Politiker- na representerar olika ansvarsområden. Mötesserien pågår till i mitten av januari 2010. Först ut på plan var kommunstyrelsens ordförande Lars-Erik Alversjö (M) och oppositionsrådet Lars Bryntesson (S).

Torsdag den 19 november inbjöd utbildningsnämndens ordförande **Peter Bondesson** (FP), längst t.v och oppositionsledaren **Annika Andersson Ribbing** (S), t.v till medborgardialog. Ett stort antal föräldrar från Brunns skola hade hört sammat möjligheten att kunna komma och diskutera. De hade nyligen informerats om att nya stora förändringar nu planeras på skolan.

Politikerna i ungdoms- kultur- och fritidsnämnden tog emot torsdag den 19 november. Bland frågor som ställdes var bl a en dirtbana i Brunn (dirt är en hinderbana för cyklar som helst skall vara av speciell modell), allaktivitetshuset i Gustavsberg som nu har blivit unglkultur- centrum under arbetsnamnet Gurra. Buslivet på Björnö togs upp av en förälder. **Leif Sundh**, t.v, från föreningen Nattvandrarerna diskuterar med politikerna fr. v **Lennart Karlsson** (S), **Inger Krarup** (V), **Clarence Örhmmmar** (KD) och **Camilla Lien**, (M) ordförande.

Politikerna i produktionsstyrelsen tog emot den 3 december. Fr.v: **Ann-Kristin Särnbrik** (S) och **Göran Jansson** (M), ordförande. Ett 20-tal föräldrar från Brunns skola ställde frågor om skolans befarade nedskärningar. Från produktionsstyrelsen medverkade även **Anders Bergman** (FP), vice ordförande.

Kommunstyrelsens ordförande **Lars-Erik Alversjö** (M) t.h och oppositionsrådet **Lars Bryntesson** (S) fick besök av fr.v **Camilla Ulén**, **Mirjam Pätsi Ullberg** och **Karin Perjus**.

– Jättebra att politikerna har sådana här möttagningar. Fler människor bör ta tillfället i akt och passa på att fråga politikerna och inte bara sitta hemma vid köksbordet och gnälla, menar Mirjam Pätsi Ullberg.

Ralf Boström från Paradiset på norra Värmdö tog upp planeringsfrågor om Hemmesta, Myttinge och centrala Gustavsberg.

Torsdag den 26 november kunde allmänheten träffa fötroendevalda från från samhällstekniska nämnden och från bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden. Vardera nämnd fick ett 10-tal besök. Planfrågor var det främsta ämnet.

Ledamöter i samhällstekniska nämnden. Fr.v **Elisabeth Dingertz** (M) och **Anna-Lena Östman** (S). Nedan representanter från bygg-, miljö och hälsoskyddsnämnden fr.v: **Erik Pettersson** (M), ordförande och **Johnny Tedenfors** (S), oppositionsledare.

Vandring för en tryggare miljö

En av grupperna förbereder sig inför vandringen.

Bild IW

I början av december genomförde Hyresgästföreningen i Munkmora tillsammans med Värmdö kommuns brottsförebyggande råd (BRÅ) en trygghetsvandring.

Syftet är att kartlägga både trygga och otrygga platser samt att diskutera vad otryggheten beror på. Vandringen genomfördes i mindre grupper där deltagarnas upplevelser dokumenteras. Före vandringen berättade planarkitekt Lena Nordenlöw kort om planerna för Gustavsbergs utveckling. I programförslaget föreslås bl a bostäder på Vattnetornsberget, vilket skulle låna samman Munkmora med Gustavsbergs Centrum på ett tydligt sätt.

Exempel på frågor man ska i åtanke när man trygghetsvandrar kan vara följande: **Människan i fokus:** Hur används området? Finns det mötesplatser? Belysning: Är belysningen tillräcklig och välplacerad? **Skötsel och underhåll:** Var är det fint och omhändertaget? Vad är trasigt? **Området i sin helhet:** Hur fungerar området i sin helhet? **Fysisk tillgänglighet och användbarhet:** Är det lätt att ta

sig fram i området även för de som är funktionshindrade? Finns möjlighet att vara aktiv med t ex lek, kultur mm. **Det trivsamma:** Kom ihåg att uppmärksamma det som är bra. Vad upplevs som vackert?

Kvällen avslutades med en summering av intrycken. Därefter kommer BRÅ i början på nästa år tillsammans med Hyresgästföreningen, VärmdöBostäder AB, socialkontoret och andra ansvariga att följa upp de förbättringsmöjligheter som gruppen angett.

Lars Larsson förvaltare hos hyresvärderna VärmdöBostäder AB:

– Den grupp jag var med i anmärkte på dålig belysning på gångvägar till busshållplats och idrottsanläggningar, nerklottade gångtunnlar som dessutom stinker urin. VärmdöBostäders område på Skyttevägen fick dock en eloge med fin vegetation och prydliga trappuppgångar.

Värmdös socialchef Carin Flemström medverkade på trygghetsvandringen:

– Från socialtjänstens sida är det viktigt att vi får veta mer om problem med missbruk och försäljning och familjer som behöver särskilt stöd. Därför deltar vi i trygghetsvandringen. Men Munkmora behöver så mycket mer, det handlar om trygga vägar till och från området, om SL-trafik, fritid och skola – jag tycker att man ska jämföra med de helhetsgrepp som Stockholm tar med ”Järva-lyftet”. Munkmora är ett 40 år gammalt bostadsområde och det är mycket som nu måste ses över, framhåller hon.

– **Att alla parter** är med direkt på plats i en trygghetsvandring öppnar för unika möjligheter att tillsammans förbättra och stärka tryggheten på alla samhällets områden. En gemensam trygghetsvandring stärker också samarbetet mellan föreningsliv, polis och kommunala verksamheter. En god och levande dialog är nödvändig för att ständigt förbättra tryggheten, och det förverkligar vi genom trygghetsvandringar, säger **Stefan Dozzi** (KD), ordförande i BRÅ.

VärmdöBostäders hyror klara för år 2010:

120 kr i månadshöjning för genomsnittslägenheten

VärmdöBostäder och hyresgästföreningen har nu en överenskommelse om 2010 års hyror. Den genomsnittliga höjningen blir ca 2,3 procent och innebär ca 120 kr/mån för genomsnittslägenheten. Den fördelas något olika inom bostadsområdena enligt följande:

- Skänkelvägen: 0 procent
 - Charlottendal, Farstadal och Stavnäs Gärde (endast plan 4): 1 procent
 - Övriga Stavnäs Gärde: 2,14 procent
 - Övriga bostadsområden: 2,6 procent
 - Parkeringsplatser, förråd och garage höjs med 10 kr per månad.
- **Vi har under** flera år markerat behovet av ett utökad underhåll. Även inför årets förhandlingar ville vi höja nivån för att möjliggöra detta. Tyvärr har vi inte fått tillräckligt gehör för det. Vi är samtidigt medvetna om den lågkonjunktur och det relativt svåra arbetsmarknadsläget som vi befinner oss i. Det är naturligtvis en väsentlig be-

gränsning i möjligheten att justera upp hyresnivån, säger **Björn Blomkvist** VD på VärmdöBostäder AB.

– **Ligger den låga** räntenivån kvar under större delen av 2010 och energipriserna i bästa fall sjunker något kan det förhoppningsvis skapa ett utrymme för ytterligare underhållsinsatser som vi så väl behöver.

T.h. **Björn Blomkvist**, VD i VärmdöBostäder AB.

Konsthall sticker upp

Byggstarten av konsthallen på Hålludden i Gustavsberg, ca 2 mil öster om Stockholm mot Baggensfjärden, beräknas bli i början av januari 2010.

Entreprenören Björn Jakobsons planer på att uppföra en konsthall av högsta internationell klass i skärgårdsmiljö väcktes redan 2005 och hade stark politiskt stöd i kommunen. För Värmdö innebär projektet en fantastisk möjlighet att utveckla besöksnäringen samtidigt som kommunen får en ytterligare förstärkning av ortens konstnärliga konst- och designtradition. Detta stärker också sysselsättningen i kommunen, menade man.

Förutom själva konsthallen hör också bl a personalbostäder och en båtbro till anläggningen. Tillfart sker via Hålluddsavfarten från Värmdöleden och från öster via Charlottendal vid Värmdö Marknad och Ekobacken.

Bild t.h.: Översikt Hålludden. Bild JM

Designade villor först ut

På en bergsplatå inom Hålluddsområdet, inte långt från Baggensfjärden, bygger JM 30 st större designade villor på fem till sju rum och kök. Inflyttningen beräknas bli tredje kvartalet 2010.

– Alla är sålda, det är ett vackert läge. En hel del av de som flyttar hit är barnfamiljer och ungefär hälften kommer från Värmdö, berättar Camilo Bossi, projektledare hos JM. Läget gör att husen är dyra att bygga. Priset på villorna är mellan 4,9 och 6,5 miljoner kr.

Fr.v.: Stefan Möllerberg, affärsutvecklare hos JM Stockholm Syd och Camilo Bossi, projektledare hos JM står på det område där villorna ska byggas. Bild IW

VÄRMDÖ
ARKITEKTER

Det lokala, personliga arkitektkontoret.

Vi erbjuder alltid en första gratis konsultation.

Värmdö Arkitekter AB
Tyra Lundgrens väg 6
Gustavsbergs hamn

Eva Lindström A msa
070 496 93 53
Lotta Stokstad A msa
070 415 89 27
www.varmdoarkitekter.se

EXBO

Örhammar
Mäklartjänster AB

Rekommenderade Mäklare • 0708-16 88 85

SÄLJTANKAR =
FRI VÄRDERING

08-571 688 85

Aukt. Fastighetsmäklare
Clarence Örhammar

www.exbo.se

Kontakter och föredrag på lyckad företagsträff

Jan Örtenblad från Värmdös Näringslivsråd var moderator på företagsträffen på Lillsveds folkhögskola.

På näringslivsrådets årliga företagsträff, i år på Lillsveds folkhögskola den 10 november, deltog ett 50-tal företag.

Hans Lindqvist, centerpolitiker och ordförande i kommunens näringslivsråd, inledde med att redovisa vad som är på gång i kommunen. Han underströk vikten av kontakt mellan företagarna och kommunen, vilket också visar sig i olika enkäter bland företagen.

Värmdö behöver ta sig ur sin näst sistaplats i företagsligan, som årligen kartläggs bland landets kommuner, blev budskapet. Kommunens nye näringslivschef, **Lars Berlin**, presenterade sig genom att redovisa det uppdrag näringslivsrådet givit honom. Uppdrag som sammanfatt-

"Vi-känsla" i nytt näringslivshus

Näringslivschefen **Lars Berlin** och företaget Positiv Energi i Saltsjö-Boo har fått uppdrag av Näringslivsrådet i Värmdö att göra en förstudie för att se om intresse finns för att skapa ett näringslivshus/kontorshotell i Värmdö. Tanken är att det ska gå att hyra rum eller konferenslokaler för att slippa åka över broarna till Stockholm. Ambitionen är att det ska vara någonstans i Gustavsbergs Centrum eller Gustavsbergs Hamn och att hyrorna ska hållas på en rimlig nivå.

– **Våra tankar** är att få uppleva en "vi-känsla" på hemmaplan vilket vi tror är viktigt. Vi tror också att synergieffekterna och de ekonomiska vinsterna kommer att vara stora på flera områden; utbildningar, föreläsningar, mässor och olika samarbeten. Men framförallt kommer det att vara en självklar "lokal" för möten, kanske ett fik eller lunchställe och där man kan hitta aktuell information som berör företagarna i Värmdö, säger **Lars Berlin**.

– **Vi behöver** ett näringslivshus i Värmdö för att ge stöd och service till våra företagare, säger **Hans Lindqvist** (C), ordförande i näringslivsrådet.

– Det kan handla om råd vid nyetablering, utbildning eller vid kriser. Det viktigaste är kanske närheten till andra företagare.

Ordförande i Näringslivsrådet Hans Lindqvist..

Lars Berlin, näringslivschef i Värmdö kommun.

Mats Gabrielsson berättade om vad som är viktigt när man ska sälja i kristider.

Ola Wallström från Mera Mål AB föreläste om att Satsa på ett genombrott.

ningsvis handlar om att formulera en näringslivspolitik, lyfta fram turism och upplevelsefrågor, hitta nya platser för företagsetableringar som bland annat kan leda till ökad sysselsättning och färre arbetsresor, idén om att skapa ett näringslivshus i Värmdö men också att bygga upp så kallade nätverk mellan kommunernas företagare.

Mats Gabrielsson, känd från TV-programmet Draknästet berättade om vad som är viktigt när man ska sälja i kristider.

Ola Wallström från Mera Mål AB berättade om att Satsa på ett genombrott.

Under mingel och raster kunde deltagarna presentera sitt eget företag, en hel del kontakter knöts också.

Bild CHE, Th: R SRBA

Värmdö Företagarförening

Verkar för ett gott företagsklimat i kommunen

Utvecklar affärskontakter

Erbjuder marknadsföring

Främjar utveckling av nyföretagande

Skapar din länk till kommunen

Värmdö Företagarförening
Fruviksvägen 2-6, 139 34 Värmdö
Tel. 08-570 22 85
www.vff.a.se

Värmdö Företagarförening medverkade på företagsträffen.

Herrgården – modern mötesplats med gamla anor

Herrgården på Siggesta Gård från 1700-talet har renoverats varsamt.

I oktober slog herrgården upp sina dörrar för möte och fest. Det är den senaste satsningen på Siggesta Gård. Herrgården, som är från 1700-talet, har renoverats varsamt med högteknologiska lösningar, dold i tids-trogen inredning och med en fantastisk känsla för hantverket ända ner till minsta gardinstång.

Med plats för cirka 100 gäster fördelat på flera vackra rum har herrgården utrustats med Sveriges bästa inomhusluft och den senaste tekniken.

– Dessutom har vi valt att satsa på fantastisk mat med tonvikt

på näring och hälsa – allt för att hålla deltagare alerta och fokuserade under hela vistelsen, säger Cecilia Burman, driftansvarig.

Bild CHE

Duon Barokoko med mamselle Birgitta Elisabeth och Hans Wilhelm Löwgren underhöll på den festliga invigningen den 22 oktober.

Väggarna pryds med god konst av och med namnkunniga personer, berättar Olof Stenhammar, ägare och VD, här till höger på bilden.

Herrgården har flera vackra rum. Salongen t ex t.h rymmer 50 personer i biosittning samt 60 personer middag, Ryska rummet rymmer 8 personer och Ostindiska rummet 10 personer.

VFF:s hemsida ska vara det naturliga valet att söka på när man letar efter företag.

Värmdö kommun har nu fått en ny näringslivschef, Lars Berlin. Efter inledande samtal med honom har vi nu alla chanser att få ett kanske ännu närmare samarbete med Värmdö kommun

Jag vill också passa på att säga att vi måste alla, både företag och privatpersoner, hjälpas åt att värna om Värmdös företagare och inte gå över ån efter vatten, när vi ska köpa varor eller tjänster.

Avslutningsvis vill jag önska alla ett Gott Nytt År!

Annons

NYTT FRÅN VÄRMDÖ FÖRETAGARFÖRENING

Värmdö Företagarförening (VFF) – Din lokala företagargen- organisation är en oberoende, ideell näringspolitisk organisation med uppgift att främja företagsamheten i Värmdö kommun.

Nya medlemmar

- Värmdö Kontorshandel AB, Gustavsberg
- Din syn Värmdö Ögon, Gustavsberg
- Båthuset på Värmdö, Ingarö

Välkomna!

Ordföranden har ordet

Christer Anderstedt, ordförande i VFF

Styrelsen i Värmdö Företagarförening håller för fullt på med att se över sin framtida grafisk profil samt hur föreningen, på olika sätt ska marknadsföra sig för att på så sätt få fler företag anslutna.

Vi vill också kunna erbjuda privat personer och företag som vill köpa varor eller tjänster ett större utbud av levererande företag, än vad vi idag gör. Kort sagt vill vi att

I VFF:s marknadsgrupp, som bl a arbetar med den nya grafiska profilen och hemsidan, ingår frv Birgit Wahrenberg, Monica Ryberg, Ragnar Flink, Helene Femström och Anna Björnström.

Kansliet: Haghultahuset, Fruviksvägen 2-6, Värmdö. Öppet: tisd-torsd kl 8.00-14.00 Tel 570 222 85 Fax 570 222 95 E-post: kontoret@vff.a.se VÄRMDÖ www.vff.a.se

Snabbt - Enkelt - Kostnadsfritt Hantverkare, service- och tjänsteföretag nära dig www.vff.a.se

Värmdö kommun VVS-fabriken överens om utvecklingen av Gustavsbergs fabriksområde

Värmdö kommun och Villeroy & Boch Gustavsberg AB har nu undertecknat en överenskommelse kring utvecklingen av fabriksområdet i centrala Gustavsberg.

Med anledning av att Villeroy & Boch i våras hotade lägga ner Gustavsbergsfabriken har en delegation från Värmdö kommun träffat koncernledningen i Tyskland, där man fick besked om att företaget kommer att fortsätta sin verksamhet - inklusive produktion - i Gustavsberg.

Företaget är dock i stort behov av en ny, högteknologisk produktionsfabrik, som kan stå sig i internationell konkurrens. När kommunen nu snart ska börja detaljplanlägga fabriksområdet skapar det möjlighet för Villeroy & Boch Gustavsberg AB att sälja den fastighet där fabriken ligger och bygga en ny fabrik i företagsparken Ekobacken i Värmdö, på mark som man redan i dag äger. Det här frigör exploateringsytor i fabriksområdet i Gustavsbergs centrala delar. I dagsläget planeras för ca 1000 nya bostäder, varav ca 200 hyresrätter, samt lokalytor. De kulturhistoriska värden som finns i det anrika området ska bevaras.

– Vi i delegationen är nöjda med resultatet av samtalen och med överenskommelsen med Villeroy & Boch Gustavsberg AB. Nu er vi

Gula Porten vid Gustavsbergsvägen i Gustavsberg.

Bild: IV

fram emot fortsatta diskussioner kring utvecklingsarbetet i fabriksområdet, säger kommunstyrelsens ordförande **Lars-Erik Alversjö** (M), oppositionsrådet **Lars Bryntesson** (S) och kommundirektör **Magnus Hedenfalk** i ett gemensamt uttalande i oktober 2009.

PRESSMEDDELANDE VÄRMDÖ KOMMUN

Landsbygdsstöd till hästturism på Möja

Styrelsen för Leader Uross, delade vid ett beslutsmöte i november ut sammanlagt drygt 1,6 miljoner kronor till fem olika projekt i bl a Hallstavik, på Möja och i Norrtälje.

– Det är mycket glädjande att se hur väl många inkomna projektansökningar motsvarar Leaderkriterierna, säger **Karin Broström**, ordförande Leader Uross. Vårt stöd bidrar till att mobilisera lokalsamhällen samt att stärka förutsättningarna för en positiv näringslivsutveckling inom främst turism- och hästnäringen.

Bland annat beviljades Stockholms funktionshindrades friluftsförening 800 000 kronor för ett projekt som ska underlätta för funktionshindrade att ta sig ut i naturen och i skärgården. Projekt Ö-hästar fick 230 000 kr för att undersöka förutsättningar för en etablering av turistorienterad hästverksamhet på Möja. Halls-

taviksnätverket ska med ett stöd på 118 000 kr titta på förutsättningar för en turistanläggning med motorsportinriktning i Hallstavik.

Bygdegårdsföreningen Nyby kapell beviljades 300 000 kr för att rusta upp Nyby kapell till en fungerande samlingslokal som kan nyttjas för fritidsaktiviteter för unga lika väl som hyras ut till ortens företagare. Hallstaviksnätverkets ansökan om stöd till en förstudie om att använda spillvärme från Holmens pappersbruk för exempelvis grönsaksodling beviljades med 182 000 kr.

Leader är en del av EU:s landsbygdsprogram för samverkan mellan det offentliga, föreningar och företag. Leader Uross, Utveckla Roslagen och Stockholms skärgård, omfattar Östhammar, Norrtälje, Österåker, Värmdö, Haninge och Nynäshamn.

Alla av Leader Uross styrelse fattade beslut måste slutligen godkännas av Länsstyrelsen i Stockholms län.

Vi är inte nöjda förrän du är nöjd

SYNSAM

www.synsam.se

MODINS OPTIK SYNSAM • VÄRMDÖ KÖPCENTRUM 08-570 345 50
ÖPPET VARD. 10-19 LÖRD. 10-16 SÖND. STÄNGT

650 000 kr för utveckling av besöksnäringen

Visit Värmdö Ideell Förening har nu fått det glädjande beskedet att det projektstöd man sökt från Länsstyrelsen är beviljat. Projektstödet innebär att Länsstyrelsen, kommunen och vissa företag inom Värmdös besöksnäring satsar totalt 650.000 kr på att utveckla turismen och besöksnäringen på Värmdö. Det övergripande målet är att öka antalet besökare på Värmdö som i sin tur ökar antalet arbetstillfällen.

– **Projektstödet gäller för drygt ett år**, då det skall inventeras vilka produkter, områden och företag inom besöksnäringen som har förutsättningar att lyckas genom samarbete med paketering och marknadsföring. Ur dessa kommer det också skapas 1-5 pilotprojekt som skall genomföras och ha lärande effekt för andra, säger **Ragnar Flink**, ordförande i Visit Värmdö Ideella Förening.

– **Detta är en fantastisk möjlighet för alla som är verksamma inom besöksnäringen på Värmdö** liksom även de framtida besökare vi kommer ha här.

Värmdö Visit Ideell Förening inbjöd i november till en nätverksträff med styrelsen och andra intresserade av turism- och besöksnäringsspörsmål. Några av deltagarna fr.v: Malin Öh, Värmdö församling, Magdalena von Rosen, Skärgårdsstugor, Åke Axelsson, Strömma Hembygdsförening, Elisabeth Dingertz, Café Sjöstugan, Pia Johansson, Gula Byggningen, Gustavsbergs Hamn, Jan Phizer, Grinda Vårdshus, Sara Troné, Ö-hästar, Möja, Lars Berlin, näringslivschef, Värmdö kommun, Birgit Wahrenberg, Värmdö Informationstjänst, Birgitta Wahlberg, Wahlborg Förlag, Anna Wennerberg, Abborrkrokens Handel & Bar, Kenneth Ragnarsson, Gustavsbergs Porslinsmuseum, Ammi Lundholm, Värmdö Journalen. Bild: IW

Värmdö kommun blir medlem i Öppen skärgård

Öppen skärgård ekonomisk förening är en organisation som arbetar för att göra Stockholms skärgård mer tillgänglig för besökare och skapa en levande upplevelsenäring året runt. Genom dotterbolaget Visit Skärgården driver man en skärgårdsresebyrå på Strandvägen i Stockholm.

Cirka 220 företag är medlemmar i föreningen, bland annat restauranger, hotell- och konferensanläggningar, rederier och turistbyråer. Deras produkter marknadsförs både i Sverige och utomlands. Nu har även länets skärgårdskommuner erbjudits att bli medlemmar, en

möjlighet som kommunstyrelsen är positiv till. Därmed blir Värmdö den första kommunen som går med i föreningen.

– **Medlemskapet kan ge jobb och utveckling i Värmdö och i hela skärgården.** Jag hoppas att vi genom det här beslutet kan visa vägen för övriga skärgårdskommuner, säger **Hans Lindqvist (C)**, ordförande i Värmdös näringslivsråd.

Kostnaden för att bli medlem är 1 000 kronor och den årliga serviceavgiften för kommuner är 50 000 kronor.

Nappa på Bed & Breakfast

Intresserad av att hyra ut en stuga, friggebod eller rum i skärgårdsläge? Var då med som rum och frukostvärd i broschyren Bed & Breakfast i Stockholms skärgård.

Broschyren ges ut av Skärgårdsstiftelsen i samarbete med Waxholmsbolaget. I den beskrivs alla objekt. Priset per bädd och natt är i nivå med vandrarhemmens.

Broschyren trycks i färg och i stor upplaga och delas ut bland annat på turistbyråerna och vid Waxholmsbåtarna.

Gästerna bokar och betalar direkt till dig som värd, inga mellanhänder. Du betalar bara en mindre katalogavgift.

Posta eller faxa in kupongen så hör vi av oss!

Eller ring Agneta Bergendal, tel 08-715 29 02 för mer information.

Till Skärgårdsstiftelsen

Box 7669, 103 94 Stockholm, fax 08-440 56 19

Skicka mig Bed & Breakfast-broschyren för 2009.

Jag vill veta mer om uthyrning av stuga/rum inför nästa år.

Namn _____

Adress _____

Telefon _____

Har du en sängplats och frukost att erbjuda?
Var med i vår Bed & Breakfastkatalog 2010!

"Skärgården ser framtiden an med tillförsikt"

Från skärgården rapporteras att flera problemområden gällande bredband, bostäder, betaltjänster och annat samhällsnyttigt nu ser ut att gå mot en något mer positiv utveckling. Vid Skärgårdsrådets exekutivkommitte den 10 december behandlades ett flertal brännande frågor på ett för skärgården positivt sätt med gott hopp om utveckling och/eller lösningar för sådant som marknaden normalt ska lösa, men där denna marknad lyser med sin frånvaro i skärgården.

Lådna Lårn har vi skrivit om tidigare. De stora förråden är nu rivna trots skärgårdsprotesterna. Försvaret har envist hävdats att skärgårdsentreprenörerna och föreningarna inte talat med dem det berör och att de därför inte känt till våra önskemål. Något vi har svårt att tro

eftersom Fortifikationsverket redan 2006 deltog i ett möte tillsammans med dåvarande landshövding Mats Hellström när Länsstyrelsens skärgårdsråd sammanträdde. Plats för sammanträdet var – delikat nog – just Lådna Lårn!

Emellertid har det nu kommit nya indikationer på att vi kan återuppta diskussionerna och trots att förråden är rivna finns det många andra möjligheter att göra något bra av det hela och då i sambruk med Försvaret. Nu ser vi fram emot det nya året med tillförsikt och det kommer att hända många spännande saker i skärgården under 2010. Dem berättar vi om i kommande nummer.

Gott Nytt År hälsar
AGNETA ÖSTERMAN

Senaste tillskottet döptes till Nämndö

Bilden är tagen av fotograf Christer Lundin när fartyget i Halvkassundet den 3 december 2009 är på väg till Stockholm.

Waxholmsbolagets nya fartyg heter M/S Nämndö. Dopet förrättades den 16 december av gudmor **Camilla Strandman** från Nämndö på Strömkajen i Stockholm. Hon hälsade fartyget, dess besättning och passagerare välkomna på sina resor i Stockholms skärgård.

Några fakta om fartyget: Byggt av stål på Työvene OY i Finland. Nämndö är ett isbrytande fartyg avsett för trafik året runt i Stockholms skärgård. Största längd: 31,8 m. Största bredd: 8,7 m. Passagerarantal: 200/280 st. Bruttodräktighet: 380 ton. Fart: 12 knop på djupgående 2,85 m.

För att öka tillgängligheten är fartyget försett med hiss, och rörelsehindre har därmed möjlighet att njuta av övre däck där cafeteria och soldäcket finns. Det finns 3 toaletter, varav en för rörelsehindre (nyttjas även som skötrum). För en god passagerarkomfort är fartyget utrustat med luftburen värme och kyla. Besättningsinredningen består av 4 st enkelhytter samt dagrum. (Uppgifterna kommer från Waxholmsbolaget)

Kvinnor ny och stark kundgrupp i båtbranschen

Båtmässa i november kan kännas lite vemodigt, men årets Skandinavisk Boat Show gav både impulser och hopp om en kommande sommar. Så Stockholmsmässans lokaler i Älvsjö fylldes snabbt av utställare och publik trots att snöflingorna virvlade den 4-8 november 2009.

Uppenbart finns en spirande optimism i båtbranschen, som ser en växande marknad. Särskilt bland kvinnor som börjar bli en stark och viktiga kundgrupp. Båtbranschen håller därför på med undersökningar som ska kartlägga kvinnors behov. Många kvinnor går nu från att vara kuttermycket till skeppare. Exempelvis har kvinnors perspektiv på båtliv analyserats. Där har saker som landstigning, hantera man över bord som ofta är en mycket tung hantering och umgänget i sittbrunnen fått ett nytt fokus.

På mässan kunde även idéer om en tjejbåt redovisas. Det som en uppföljning av Volvos

Nu kommer de stora el-motorerna till fritidsbåtarna. Här Nimbus prototyp, som driver deras 27 fotare i ljuslösa 27 knop.

projekt med tjejbilen presenteras. Båtar och bilar är inte längre en mansvärld, kunde vi konstatera.

Kvalitet och design är också ny begrepp i båtbranschen. APB 27 heter en flexibel båt som presenterades och som vann priset Boat of the show. APB står för (All Purpose Boat) vilket betyder att båten med några enkla handgrepp kan anpassas till bad, fiske, surf och transportmedel. Här har de utvecklat en båt för olika användningsområden dessutom

i ett läckert utförande. Fast det har ju sitt pris. Båten kan bli din för mellan 1,6 till 1,8 miljoner kronor beroende på motor.

Klimat- och energifrågorna börjar också gripa in. Flera olika el-båtsalternativ kunde redovisas om än i prototyputförande. Nimbus 27 e-power var en uppmärksammad sådan som bland annat skapar rena seglingskänslan genom sin ljudlösa framfart i sjön. För oss i Värmdö har naturligtvis sjö- och båtliv betydelse. Nya lag krav på bland annat utsläpp från båtar är aktualiserade av regeringen. Därför var det intressant att se en del av marknadsutbudet för att ta hand om båtavfall men också hur utvecklingen varit med att omvandla sjövattnen till dricksvatten. Samtidigt förundras du över hur lite som görs i Värmdö för att möta upp de nya miljökraven kring båtutsläpp. I Skärgårdsstiftelsens monter fick vi veta att det i Värmdö finns tömningsställen på Bullandö, Grinda och Sandhamn. Men borde det inte vara fler om vi ser till hotet av vårt kustvatten?

Text & Bild CHE

Nytt År – Ny Församling

Nu skriver vi 2010 och med det nya året inleds en ny epok för Svenska kyrkan i Gustavsberg och Ingarö. Från den första januari är vi en enda församling tillsammans, en ny församling och en större församling än tidigare.

Det har gått 107 år sedan vi 1902 tillsammans med Boo bildade ett eget pastorat. Då betydde det mest att vi fick en gemensam kyrkoherde och att bandet med Värmdö klipptes av. Det var välgörande då, eftersom avståndet rent geografiskt till Värmdö kyrka är avsevärt. Nu lever vi i en annan tid där avstånden betyder mindre, men där administrationen svällt, så att vi ser stora fördelar med att försöka minska denna. Det hoppas vi uppnå genom sammanläggningen. Kanske blir vi om ett antal år åter en enda församling i Värmdö – men där är vi inte än.

Vi blickar framåt i vår nybildade församling – vad händer under året som kommer?

Vi fortsätter att fira gudstjänst i våra två kyrkor, med de två församlingar som finns kring kyrkorna. Låter det paradoxalt? Ja, för församling kan tydas på mer än ett sätt – som den administrativa enheten eller som de som samlas i en kyrka för att fira gudstjänst. I det första avseendet är vi nu en församling. I det andra avseendet fortsätter vi att samlas till gudstjänst i de två kyrkorna. Vi får större frihet att ibland sammanlysa gudstjänsten till endera kyrkan. Det kommer vi att göra under vissa tider, och söndagar när gudstjänsten i den ena kyrkan är särskilt kraftkrävande. Så det gäller att läsa annonserna om vad som händer, eller att gå in på hemsidan och kontrollera vad som händer!

Vi anställer nya medarbetare för arbete med barn och med ungdom

Satsningen på barnkörer kommer att fortsätta – jag skriver detta dagen efter det stora Luciafirandet i Gustavsberg, med bilden stark av ett ringlande tåg av barn i mindre storlekar, vitklädda med ljus, och sjungande för full hals framifrån koret. Det var härligt!

Vi satsar också allt mer på samarbetet med skolorna också i de yngre klasserna. Våra medarbetare bland barn har ett uppdrag att hålla kontakt med skolorna och inbjuda de yngre barnen att besöka kyrkan och berätta för dem om kyrkan. Detta samarbete med skolorna vill vi förstärka.

Vi rekryterar just nu en ny medarbetare på ungdomssidan, för arbetet med Livskunskap, skolorna, konfirmander och ungdomar. Efter-

frågan på vår medverkan med lägerskolor har vuxit nästan mer än vi klarar av. Konfirmandgruppen är ganska stor i år. På sportlovet reser de till Björnvallen i Jämtland tillsammans med ungdomsledarna. Konfirmationen blir i mars i Gustavsberg. Sommarkonfirmanderna har redan träffats. Deras läger äger rum under påsklovet, också i Björnvallen, men först sedan de firat själva påsken i Ingarö. Konfirmationen blir på söndagen efter midsommardagen.

För ungdomsledarna – Änglarna – planeras en resa i Pauli fotspår i maj. Resan går till Grekland, med besök i Aten, Korint och Patmos. Spännande!

På vuxensidan fortsätter vi att samlas till tisdagsoppor i Gustavsberg och torsdagsträffar i Ingarö. Bibelstudiegruppen under Arved Arvedsons ledning träffas numera på måndagar och har stora planer: i juni reser de till Oberammergau för att se och leva sig in i passionsspelen som sedan hundratals år genomförs av ortens befolkning var tionde år.

Andra bibelstudiegrupper och sorgegrupper kommer också att genomföras.

Ett stort arbete ligger framför oss med uppförandet av den nya församlingsgården på Ingarö. Vi har berättat om den tidigare, men har justerat både läget och utförandet en del. Kyrkofullmäktige har anslagit mer pengar för uppförandet. Det blev dyrare än vi trott. Det nya läget är mitt emot den nuvarande församlingsgården, det som var Ingaröhemmet en gång. Ingången till den nya byggnaden kommer att ligga mitt emot ingången till den gamla. Se skissen som finns i detta blad!

Gustavsberg-Ingarö församlings kyrkoråd

Vi har en ny styrelse för församlingen, ett enda kyrkoråd, utsett bland dem som i kyrkovallet i september förra året valdes in i kyrkofullmäktige. Dessa ledamöter och erättare utgör det nya kyrkorådet: Ordinarie: Jösta Claeson, ordförande, Vår Församling, Birgit Wahrenberg, Vår Församling, Lars Alenfalk, Vår Församling, Anna-Lena Östman, Vår Församling, Estelle Bergström, Vår Församling, Stefan Dozzi, Vår Församling, Siri Thorén, Vår Församling, Alf Lejdemyr, Brobyggarna, Gunilla Hallenberg Brobyggarna, Christer Smedberg Brobyggarna Ersättare: Peter Karlsson, Vår Församling, Anton Lundqvist, Vår Församling, Helene Alvberg, Vår Församling, Gun Wahlström Vår Församling, Ann Fylkner, Brobyggarna, Birgitta Hladisch, Brobyggarna.

Text KARIN OLJELUND
Kyrkoherde

Ny trafikplanering hotar verksamheten i Gustavsbergs kyrka

Den nya detaljplanen för centrala Gustavsberg som antogs av Värmdö kommunfullmäktige i december är ett hot mot kyrkan.

Det finns mycket gott i den, framför allt tanken att förtäta bebyggelsen i de ödsliga centrala delarna av Gustavsberg. Men hur har man tänkt när man planerar att återöppna Skärgårdsvägen mellan kyrkan i Gustavsberg och Höjdhagen?

Tror man att det som händer i kyrkan endast sker på söndagar och för en liten grupp människor? Finns det ingen förståelse för det

faktum att det är ett livligt springande och gående mellan kyrkan och församlingsgården Kyrkettan?

Över gatan strömmar sörjande människor från begravingar i kyrkan till minnestunden i Kyrkettan, dagisbarn på besök i kyrkan, konfirmander och ungdomar mellan sina olika verksamheter. Detta pågår varje dag i veckan.

Kyrkan som en isolerad ö omgiven av trafik! I Höjdhagen är trafiken idag begränsad till 30 kilometerstrafik. Från Ekedalsskolan och ner till centrum cyklar, går, hoppar och

springer skolbarn och förskolebarn till och från sina verksamheter, i grupp och ensamma, förbi kyrkan och Kyrkettan. Med tungan i halsen kör vi redan idag bil i detta område.

Till Kyrkettan kommer varje vardag skolklasser för Livskunskapsundervisningen, äldre människor med rullator eller färdtjänst, föräldrar med barnvagn och småbarn, unga barn på väg till körövningar och vuxna som sjunger i kör. Alla rör de sig mellan Kyrkettan och kyrkan.

Tänk om när det gäller just denna del av detaljplanen!

KARIN OLJELUND
Kyrkoherde

ADVENT	JULIJD	TRETTONDAGSTID	FASTAN	5/4	9/4	PÅSKTIDEN	12/4
1:a söndag 1 Advent	25/12 Juldagen 1:a Nyårsdagen	6/1 Trettondag	22/2 Fastlagssöndag 25/2 Askonsdag	22/3 Marie Bebådelsedag	5/4 Palmsöndag	9/4 Skärtorsdag 10/4 Långfredag	12/4 Påskdag

Annicka går i pension men fortsätter som inhoppare

Annicka Kronberg har under året gått i pension från sin komministertjänst i Gustavsberg och Ingarö.

Annicka började arbeta här 1998 och har varit oss trogen sedan dess. Det fortsätter hon med, vi kommer att möta Annicka även i fortsättningen som inhoppare i prästtjänsten och också, hoppas vi, som deklamator och skådespelare. Annicka, din begåvning är bred; tack för allt gott vi fått och får ta del av genom dig!

Annicka är också skådespelare och deklamator.

Bild BW

Kyrkogårdsföreståndare **Tore Nilsson** klipper invigningsbandet till den nyrenoverade källarvåningen i Ingarö församlingshem. T.h kyrkvaktmästare **Rune Eriksson**, diakon **Karin Perjus** och kyrkoherde **Karin Oljelund**.

Bild IW

Vi tackar Ingegerd för stort frivilligarbete

Efter många års medverkan i Gustavsbergs församling har **Ingegerd Rosenqvist** beslutat att inte längre stå till tjänst i kyrkoråd och som kyrkvård.

Ingegerd arbetade på 1980-talet som kyrkoskrivare på pastorexpeditionen i Gustavsberg och fortsatte sedan det arbetet i Djurö. Hon har dessutom suttit i kyrkofullmäktige och kyrkorådet i Gustavsbergs församling och i pastoratet under många år och tjänstgjort som kyrkvård i Gustavsbergs kyrka.

Bland kyrkvårdarna har Ingegerd varit sammankallande och gjort schema. När hon nu beslutat lämna detta engagemang tackar vi för ett stort, gott och mångårigt frivilligarbete för kyrka och gudstjänst och för oss alla församlingsbor i Gustavsberg

I Advent 2008 firade Gustavsbergs kyrka 100 år med bl a celebert besök. Fr.v Ingegerd Rosenqvist tillsammans kyrkoherde **Karin Oljelund**, förre biskopen i Stockholms Stift **Caroline Krook**.

Jösta Claesson från Gustavsberg, ordförande i nya kyrkorådet i Gustavsberg-Ingarö församling, blir även ordförande i Stockholms Stiftsfullmäktige från 2010.

Lyft för källaren

Ingarö församlingshem har fått sin källarvåning nyrenoverad. Här finns nu en fräsch tvättstuga, förråd, verkstad med personalpentry och allmän uppsnygning av hela utrymmet.

Men även om inte allt var helt klart kunde kyrkogårdsföreståndare **Tore Nilsson** med fast hand klippa bandet och tillsammans med entreprenörer och personal visa hur fint det blir.

Utöver ett underhållsbehov blev ombyggnaden av källaren nödvändig i samband med att Pilhamns skola sålts till Värmdö kommun, och därmed inte längre kunde användas av kyrkogårdspersonalen.

Text CHE

Församlingsgård vid Ingarö kyrka. Mot Ingarövägen.

Bild ORNÄSSTUGANS ARKITEKTBYRÅ. BJÖRN BRÄNNSTRÖM

Ny placering av Ingarö församlingsgård prövas

Under upphandlingen av nya församlingsgården visade det sig att grundläggningskostnaderna blev väldigt höga. Därför prövas nu en ny placering av huset mitt i mot det gamla församlingshemmet. Fler fördelar kan då skapas med bättre närhet för samnyttjande, mer skyddad lekplats för barnverksamheten och

som nämnts lägre grundläggningskostnader.

Den nya lokaliseringen påverkar också planlösningen invändigt som blir spegelvänd mot tidigare ritningar. Kontakter med kommunens byggnadskontor visar att det för-

modligen går bra att flytta och vrida huset enligt det nya förslaget.

Inom kort kommer byggare att utses och tidplanen lär kunna hållas med byggstart i vinter och Ingarö "nya" Församlingsgård kan stå färdig till hösten 2010.

Text CHE

PINGST

21/5 Kristi himmelsfärdsdag
31/5 Pingstdagen
7/6 Helliga Trefaldighets dag

TREFALDIGHETSTID

20/6 Midsommar
21/6 Johannes döparens dag
4/10 Mikaelisdagen
11/10 Tacksägelsedagen
31/10 Alla Helgons dag
22/11 Domsöndagen

Öppet hus Kyrkettan, Gustavsberg

Vill du möta andra i din församling?
Start tisdag 26 januari och sedan varannan tisdag jämna veckor under våren
Kom ner till Kyrkettan på Öppet Hus!
Vi ordnar enkel kvällsmat till självkostnadspris och därefter finns möjlighet till att umgås, spela spel och barnen kan leka. Kvällen avslutas med en andakt. Det är öppet mellan 18-21 och du stannar så länge som det passar.
Vill du veta mer kontakta Anna Hirsch 070 - 6810360 eller anna.hirsch@svenskakyrkan.se

Kvinnofrukost Kyrkettan, Gustavsberg

Frukostbuffé dukas upp 9.30. Tillsammans med buffén erbjuds ett intressant föredrag. Frukost och föredrag kostar 40:-. Ingen föränmälan behövs.

Lördag 13 februari 9.30

Caroline Eklund

Bli vän med dina rädslor

Lördag 13 mars 9.30

Marsipanmodellering

-ett gammalt hantverk

Lördag 4 maj 9.30

Jana Söderberg

Våga vara

Marsipankaniner

Elisabeth Levy vid frukosten

Föreläsningar Gustavsbergs kyrka

Föreläsningarna erbjuds genom ett samarbete mellan Värmdö kommuns brottsförebyggande råd (BRÅ) och Svenska kyrkan Gustavsberg – Ingarö och Värmdö. Alla föreläsningar är gratis. Läs mer på hemsidan eller ring efter folder.

Tisdag 16 mars 18.30

Jana Söderberg

Våga vara

Tisdag 16 februari 18.30

Mattias Lundberg

Den hållbra pedagogen

Tisdag 4 maj 18.30

Petter Iwarsson

Samtal med barn och ungdomar om viktiga saker i livet

Fruktpaus under föreläsningen

Sorgegrupp I Gustavsberg och Ingarö församling

En svår förlust påverkar livet på många plan. Nya och svåra frågor dyker upp. En rad praktiska problem måste klaras av. Hela livssituationen blir annorlunda. Att dela sorgen med någon kan hjälpa.

Vi i Gustavsberg och Ingarö församlingar erbjuder Dig en möjlighet att, under kravlösa och enkla förhållanden, få dela upplevelser och erfarenheter med några andra människor i liknande situation som Din.

Vi träffas i all enkelhet kring en kopp kaffe och tar upp det som ligger oss varmt om hjärtat. Vi träffas första gången onsdag den 20 januari 2010 18.00 i Gustavsbergs Församlingshem.

Varmt välkommen i denna gemenskap.

Åsa Siverbo.

ÅSA SIVERBO
Präst
Telefon 070-272 4719

Repetition med Kammarkörens sopranstämma.

Bild MARTIN SUNNERSTIG

Gustavsbergs Kammarkör gör scenisk Johannespassion

Vårens stora projekt för Gustavsbergs Kammarkör blir ett sceniskt framförande av J.S. Bachs Johannespassion på långfredagen i Gustavsbergs kyrka.

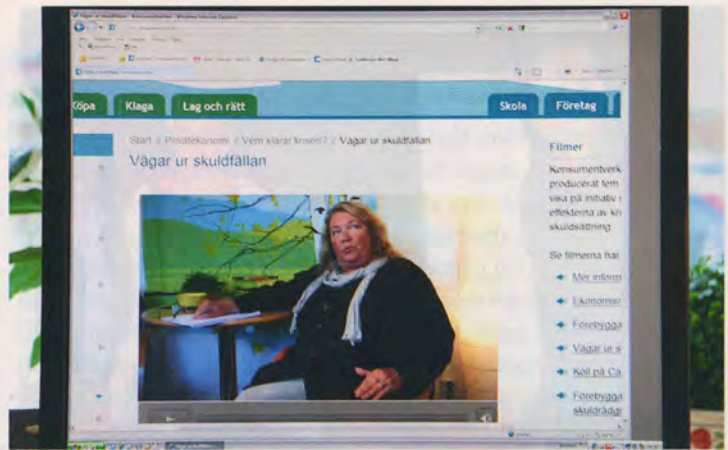
Solister och korister agerar till en effektfull ljussättning och scenografi. Ungdomsledare från församlingen spelar icke sjungna roller och sköter ljuset. På detta sätt blir det lätt att följa händelseförloppet.

Boka in långfredagens eftermiddag för att uppleva passionsberättelsen. Vill du vara med och sjunga så kontaktar du organist Stefan Sjalander, stefan.sjalander@svenskakyrkan.se.

**Konsert den 6 januari 2010 kl 18:00
i Gustavsbergs kyrka.
Gustavsbergskören och
Gustavsbergs Blåsorkester.**

Fr.v: Anna-Karin Lindahl, som jobbar med förebyggande verksamhet hos Kronofogden, Marianne Zetherlund, budget- och skuldrådgivare i Värmdö, Karin Hällsten, Konsumentverket

Susanna Ossianson, budget- och skuldrådgivare medverkar i en film som finns på konsumentverkets hemsida. www.konsumentverket.se

Vågar ur skuldfällan

I Sverige finns idag cirka 500 000 personer som är överskuldssatta och antalet riskerar att öka i takt med att lågkonjunkturen breder ut sig. Överskuldssatta personer lever i en ständig oro och stress för sin ekonomi.

Problemet med överskuldssättning måste uppmärksammas av allt fler och i samverkan kan vi tillsammans motverka den onödiga överskuldssättningen. Man kan hamna i ekonomisk kris och hamna i överskuldssättning t ex. vid separationer, en person avlider, att dricka för mycket alkohol eller/och missbruka tabletter eller en mental kris.

I Värmdö kommun pågår ett projekt där flera sociala instanser ska samverka nära varandra för att motverka överskuldssättning hos personer/familjer. I ett tidigt skede när stora skulder förstör ekonomin gäller det att hitta stödåtgärder, dvs att förebygga innan skulderna blir övermäktiga. Redan vid den första kontakten med en socialsekreterare ska denne fråga personen om eventuella skulder. Som det har varit hittills så har socialsekreterarna och budget- och skuldrådgivaren gjort ett varsitt arbete med att hjälpa människor i ekonomisk kris. Mottot för projektet blir "inte göra samma arbete utan istället samarbeta"! Syftet med projektet är att befästa en arbetsmetod som redan har funnits men inte varit gemensam. Och att sprida kunskap till andra yrkeskategorier som också träffar familjerna, men som man inte tidigare haft samarbete med.

– **Man ger** praktiska råd om hur man kan gå tillväga med sin skuldsituation och hjälper till med ekonomiska beräkningar. Råd kan också ges om vad som krävs för att kunna göra en ansökan om skuldsanering och hjälp med att arbeta fram nya betalningsvillkor hos fordringsägarna, berättar **Susanna Ossianson**, budget- och skuldrådgivare i Värmdö kommun och initiativtagare till projektet. Nytt är att det på onsdagsförmiddagarna finns möjlighet till dels betalningsservice som ska skötas av Aino Friberg i samverkan med budget- och skuldrådgivarna, dels drop-in-besök kl 9-12.

Stefan Dozzi (KD), Socialnämndens ordförande i Värmdö kommun, och menar att genom att man i ett tidigt stadium i hemmen hittar stödåtgärder, kan vi motverka skuldsättning som är mycket psykiskt påfrestande. Och genom att samverka nära, så att man kan upptäcka de hem där man ska gå in och stödja kan man få en helhetslösning på problemen.

Karin Hällsten, Konsumentverket, håller kurser i ämnet, överskuldssättning och har tillsammans med Stefan Dozzi, Susanna Ossianson och Kerstin Wigert gjort en film om projektet som finns att hämta på Konsumentverkets hemsida. På hemsidan kan man beställa broschyren "Koll på pengarna" som ger tips hur man kan planera sin ekonomi

Anders Lässman, Kronofogde.

Jan Åkerlund, arbetar med förebyggande frågor hos Kronofogden

mi på ett bra sätt och förslag hur man gör sin egen budget (broschyrerna finns även på CAS plan 2 i Gustavsbergs Centrum).

De fyra "benen" som projektet ska arbeta med är:

- Metodutveckling
- Kunskapsspridning
- Enkät – som gjorts i samarbete med **Rickard Ahlström** – där man ser hur personerna mår under olika faser av den hjälp man får, från alldeles i början till helhetslösning.
- Socioekonomiska bokslut där man jämför dagens ekonomiska situation med hur det såg ut 2007 för de familjer då var aktuella då.

Jan Åkerlund, som har förebyggande arbete som sin specialitet på Kronofogden, upplyser om att bland ungdomar är den största risken att dra på sig skulder och hamna hos Kronofogden faktiskt är genom att prata för mycket i mobiltelefon. De bostättningslån som erbjuds flyktingar för hemutrustning hamnar också väldigt ofta hos kronofogden. Och för att inte tala om de så kallade snabblånen på 3000 kr som man ansöker om på mobilen. Här finns det 42 aktörer som är villiga att låna ut pengar till ockerräntor och samma person kan låna hos flera aktörer.

Anders Lässman, kronofogde, påpekar att när en helt ny okänd person hamnar hos Kronofogden, så går man först in och letar efter pengar hos gäldenären (den som är skuldsatt). Därefter kontrolleras eventuella fonder som man kan plocka pengar ur, delar av lönen, man tar lös egendom och till slut fast egendom. Och i och med att man kommit ner till fast egendom så blir man av med sin bostad. Det blir en så kallad "avhysning" – mycket obehaglig och en tragedi.

När personen gett upp hoppet, inte längre är förnuftig och tappat hoppet att ordna upp ekonomin, träffas man gemensamt med personen/familjen och fokuserar på att få grepp om ekonomin, och har också ett barnperspektiv – som är en röd tråd genom hela projektet, säger **Kerstin Wigert**, enhetschef för Arbeta och försörjning i kommunen.

– Det är dyrt att vara fattig! Och har man skulder så är man inte fri! Därför finns allt att vinna på att arbeta för en sund ekonomi, bli ekonomismart och därmed må bättre!

Bert Olsson, rektor, Viveca Höglund, bitr rektor och Marie Näslund, specialpedagog från Solenskolan i härnösand som har utsetts till 2008 års skola för Lika värde. Solenskolan omfattar förskoleverksamhet, grundskola år 1 till 9 samt särskola. Skolan gör inte själv den indelningen utan beskriver sig som en skola där alla får plats

Jenny Danielsson, fritidsgårdschef i Värmdö och fritidsledarna Jörgen Lundqvist och Kristina Ifwer, fritidsledare på Tomtebo.

Monica Pettersson (M), ordförande i nämnden för äldre och funktionshindrade.

Sari Nyqvist från Stiftelsen Independent Living är journalist.

Georg Herlitz som bedriver kollo på Ångsholmen.

Emma Sjölund, enhetschef för Habiliteringen inom landstinget.

Inspiration till barns rätt

"Alla barn är lika mycket värda. Ingen annan är som du. Du och alla andra barn och unga ska respekteras. Det spelar ingen roll vad du har för familj, vilket land du kommer ifrån, vilket språk du talar, vad du tror på, om du är tjej eller kille, vem du blir kär i eller om du har något funktionshinder".

Texten är hämtad från FN: s Barnkonvention. Konventionen handlar om det enskilda barnets rättigheter. Rätten till utbildning - rätten till att delta i det kulturella livet - rätten till socialt och ekonomiskt stöd - rätten till en tillfredställande levnadsstandard - att vara tryggad från hunger och svält - rätten till skydd för familjen - rätten till vila och fritid m.m.

En ny konvention för barn- och ungdomar med funktionshinder har tagits fram av FN och ska vara ledande för Värmdö kommun, och hur vi kan arbeta med att implementera densamma i kommunen, säger **Annika Åkerberg** från Handikappförbunden och specialist på frågor om mänskliga rättigheter. Annika var en av många föreläsare på den inspirationsdag som ordnades av Rådet för funktionshindrade, i samarbete med Socialkontoret och Utbildnings- kultur- och äldrekontoret, med fokus på barn och ungdomar med funktionsnedsättning. Den nya lagen/konventionen trädde i kraft i januari i år och innehåller standardregler, bl a ökad medvetandehet - medicinsk vård - rehabilitering - stöd och service samt standardregler- nas genomförande. **Monica Pettersson (M)**, ordförande i nämnden

för äldre och funktionshindrade och **Peter Bondesson (FP)**, ordförande i utbildningsnämnden inledde denna spännande dag.

- "Därför inkludering" är en bok som ges ut av Specialpedagogiska skolmyndigheten och har varit - och är fortfarande - inledningen till många diskussioner där vi argumenterar för en skola för alla, säger **Lena Thorsson** redaktör till boken och rådgivare vid Specialpedagogiska skolmyndigheten.

- För oss är det en självklar rättighet att man som elev inte skall behöva känna sig bortvald och inte duga. En väg till ny kunskap kan vara att ta del av framgångsrika exempel och erfarenheter. Eftersom varje skola och varje elev är unik kan dessa exempel aldrig kopieras, men de kan användas som inspiration och leda till nya tankemodeller.

Sari Nyqvist från SIL (Stiftarna Independent Living) och journalist - skriver bl a i CP-magasinet - delade med sig av sina erfarenheter ifrån sin skolgång och poängterade att det gått bra för henne. Hon ville dock göra de vuxna uppmärksamma på att de verkligen lyssnar på vad barn och ungdomar har att säga, när man frågar dem!

Tove Rinnan, från Handikappförbunden berättade om fritidsaktiviteter för barn och unga. Hon påpekade att fritid och kultur är viktigt och en rättighet för alla barn. Man kan kartlägga utbudet som finns inom kommunen och får då kunskap om vilka aktiviteter som finns. Det här väcker en intresseförfrågan på vad som verkligen finns runtom i kommunen. Aktiviteterna bör läggas ut på kommunens hemsida. Tove rekommenderade boken "Mer än bara lite kul"

där man tar upp de aktiviteter som passar barnet, ger stimulans och som barnet klarar av.

– Det behövs så lite för att det ska bli så bra - tänka nytt kan räcka långt! Men det kan behövas ett personligt stöd och det hänger på samverkan, tillägger Tove.

Jenny Danielsson, chef för fritidsgårdsverksamheten i Värmdö kommun presenterade Tomtebo – en integrerad fritidsgård med ett förlängt fritids som vänder sig till barn över 12 år som har en funktionsnedsättning. Verksamheten är en integrerad del av verksamheten på en fritidsgård. 30 elever med olika former av funktionsnedsättning tillbringar eftermiddagarna på fritidsgården. Målet är att eleverna ska kunna vara där på kvällarna också. Men då måste ungdomarna klara av den frihet som det innebär att komma och gå när man vill, och det är ännu en liten bit kvar innan det fungerar.

– De verkligen älskar att vara här och vi hjälper till att förstärka det som fungerar, säger två av ledarna för fritidsgården, **Jörgen Lundqvist** och **Kristina Ifwer**. De pysslar, målar, jobbar med lera, gör pärlplattor, dansar och konstruerar dansnummer. Ungdomarna uppmanas att själva skapa relationer till de övriga barnen, samtidigt som frihet ges att skapa de relationer de själva vill. Kristina har specialiserat sig på de ”mjuka” sysselsättningarna och lär bli ut hur man ger varandra massage, vilket underlättar kontakten.

Habiliteringen syftar till att ge barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning bästa möjliga förutsättningar för delaktighet i

Vid Kyrkogårdsvägen i Gustavsberg planeras ett gruppboende. Planprogrammet är ute på samråd.

Bild IW

Gruppboende planeras i Gustavsberg

Ett **gruppboende** med cirka sex lägenheter och gemenskapshetsytrymmen planeras i Hästhagen, Gustavsberg. Samhällsbyggnadskontoret har fått kommunstyrelsens uppdrag att göra ett program för en detaljplan.

Gruppboendet, som är tänkt att bli i en våning, planeras ligga vid Kyrkogårdsvägen mellan skolan Lär och Gustavsbergs kyrkogård.

Socialkontoret gjorde våren 2008 en inventering av behov av bostäder med särskild service för personer med funktionsnedsättning. Kommunstyrelsen uppdrog sedan till samhällstekniska nämnden att utreda lämplig plats.

Planprogrammet är nu ute på samråd. Information: Samhällsbyggnadskontoret, Värmdö kommun 08-570 470 00.

Text BW

samhället. Habiliteringen ger samverkande insatser utifrån ett medicinskt, pedagogiskt, psykologiskt och socialt perspektiv, påpekar **Emma Sjölund** som är enhetschef på landstingets habilitering.

Ängsholmen bedriver kollo och lägerskola under somrarna och hit ut reser många skolor för att stanna över dagen.

– Precis som hos alla barn, finns rädsla hos de funktionshindrade barnen att misslyckas. Men genom att låta barnen misslyckas och ge dem chansen att vara rädda, så växer barnen och lyckas också med sina nya erövringar. Barnen får prova att göra sakerna själva och som ledare hjälper man bara till när det behövs. Flera ungdomar hjälper till i köket, en tar hand om veden och en är meteorolog och ansvarar för att alla får den senaste väderprognosen, säger **Georg Herlitz** som själv varit på kollo här.

– Oftast jobbar ungdomarna bättre i grupp än helt ensamma och i grupper lär de sig att samarbeta. Ungdomarna får gå runt till olika stationer och på en del av dessa stationer kan man prata med vuxna om olika problem och lära sig mer om sitt eget handikapp.

– På Ängsholmen finns ”Plutonkärlek” dvs. man tar med sina syskon och andra man känner hit. På Ängsholmen inkluderar man istället för att integrera! Och... Ängsholmen är en ö att längta till, konstaterar Georg och ser framemot sommaren!

Text AMMI LUNDHOLM, Bild BW, AL

Snart fler utförare inom hemtjänsten i Värmdö

Efter årsskiftet ska det bli möjligt för brukarna av Värmdös kommunala hemtjänst att välja mellan flera olika utförare. Kommunens egen hemtjänst, som i dag är ensamma om att bedriva verksamheten, kommer att konkurransutsättas i syfte att öka kvaliteten.

Enligt ett beslut i kommunfullmäktige ska den nya ”lagen om valfrihetssystem” börja tillämpas inom hemtjänsten i Värmdö. Från mitten av december går kommunen ut med ett förfrågningsunderlag som gör det möjligt för alternativa utförare att ansöka om att bli godkända. Alla som uppfyller kraven får sedan teckna avtal med kommunen - antalet utförare kan alltså inte begränsas.

I december antog nämnden för äldre och funktionshindrade förfrågningsunderlaget, som publiceras på Kammarkollegiets hemsida fredagen den elfte december.

– **I och med** att hemtjänsten i Värmdö är indelad i fyra geografiska områden kommer utbudet i de olika kommundelarna troligen att variera, men den kommunala hemtjänsten ska fortfarande finnas i alla områden, säger **Monica Pettersson (M)**, ordförande i nämnden för äldre och funktionshindrade.

De nya utförarna har möjlighet att erbjuda tilläggstjänster i form av hushållsnära tjänster, en möjlighet som kommunen inte har. Den kommunala hemtjänsten ska dock även fortsättningsvis ansvara för trygghetslarm och nattpatrull.

Så snart det finns flera utförare att välja mellan kommer alla som har hemtjänst att få skriftlig information om dessa och möjlighet att välja utförare. I processen med att införa valfrihet inom hemtjänsten har de äldres och de anhörigas synpunkter fångats upp genom kommunens pensionärsråd, och de anställdas åsikter har förts fram av fackliga företrädare.

PRESSMEDDELANDE VÄRMDÖ KOMMUN

Kollektivtrafik och mobbing heta frågor på ungdomstinget

På ungdomstinget diskuterades frågor som Värmdös unga själva tycker är viktiga.

Under höstens ungdomsting som hölls på konferensanläggningen Djurönäset samlades cirka 60 personer för att diskutera och lyfta fram de frågor som Värmdös unga själva tycker är viktiga. Av dessa nästan 60 personer var uppemot tio politiker från kommunens nämnder och politiska partier. Politikernas roll under ungdomstinget är att, tillsammans med tjänstemän från kommunen, svara på frå-

gor samt att lyssna på Värmdös unga för att ta med sig deras frågor till det politiska arbetet. Deltagarna var glada och nöjda över att få delta i ungdomstinget, däremot är det tydligt att det saknades tid att diskutera alla de frågor som kom upp.

Ungdomstinget inleddes med att återkoppla till de frågor som kommit upp vid vårens ting. Peter Frej (M), som är ordförande i Värmdös samhällstekniska nämnd, var där tillsammans med utredaren och projektkoordinatorn Patrik Stenberg för att förklara och svara på frågor kring kollektivtrafiken, belysning, gång- och cykelvägar. Kollektivtrafiken är en het fråga och var en av de viktigaste frågorna från förra tinget men som även vid detta ting röstades fram som den viktigaste frågan för Värmdös unga.

Johan Berglind som nu jobbar som projektledare för uppbyggnaden av ett ungdomskulturhus i Gustavsberg och Jenny Lönngren, ungdomssamordnare, informerade om hur arbetet med ungdomskulturhuset går och var man befinner sig i processen.

Under tingets andra del samlades deltagarna i olika grupper med både politiker och unga för att diskutera och rösta fram de frågor som ansågs som viktigast att driva vidare. De frågor som röstades fram som de viktigaste var frågor som rör kollektivtrafiken och bussanslutningar, rasism och mobbing i skolorna, mer öppettider på fritidsgårdarna och utbyggnad av en skatepark och bikepark. Men även frågor kring belysning och trygghet var stora frågor.

Text & Bild JENNY LÖNNGREN
Ungdomssamordnare

Gamla "Domusrestaurangen" kan bli ungdomskulturcentrum

"Gamla Domusrestaurangen", som ligger 1 trappa upp, kan bli ungdomskulturcentrum.

Bild IW

Ungdoms-, kultur- och fritidsnämnden utreder möjligheterna att bygga ett ungdomskulturcentrum i "gamla Domusrestaurangen", Gustavsberg.

– Det är viktigt att tillgodose det stora behov av centrala mötesplatser som våra barn och ungdomar har. Det är ett måste som inte kan lämnas på framtiden, säger Camilla Lien (M), ordförande i ungdoms-, kultur- och fritidsnämnden i Värmdö

Förhandlingar med fastighetsägaren Genesta har pågått hela hösten.

Ungdomssamordnaren Jenny Lönngren och Värmdöpolaren Johan Berglind har tillsammans med ungdomar diskuterat möjlig utformning av lokalen. En av idéerna med ungdomskulturcentrumet är också att det ska vara möjligt att samarbeta med andra som jobbar

med ungdomar, som t ex socialvård, lokala brottförebyggande rådet, Polisen, Värmdöpolarna, Nattvandrarerna, musik-, konst-, drama- och andra föreningar.

– Situationen är i för sig intressant eftersom det helt tömda lokalen blir så att säga jungfrulig som inredningsobjekt. Det kan t ex vara möjlighet för elever på gymnasiets byggprogram att bygga väggar på riktigt, menar Camilla Lien.

– För säkerhets skull vill jag också påpeka att rykten som uppkommit om att fritidsgården Ettan ska stängas är falska. De ungdomar som ungdomskulturcentrumet är tänkt för är i åldern 15 år och uppåt.

Golfprofil i Brunns skola på gång

Ett samarbete mellan Brunns skola och Ingarö Golfklubb har inletts som innebär att starta en golfprofil i Brunns skola höstterminen 2010 för årskurs 6-9. Profilen ska vända sig till både nybörjare och mer avancerade spelare. Eleverna kommer bl a att få golfutbildning av godkänd tränare, ledarskapsutbildning, konditionsträning, mentalträning, teknikutbildning och näringslära.

Ingarö Golfklubbs ungdomsverksamhet var under sommaren välfylld med både pojkar och flickor vilket kan betyda underlag och intresse för den nya profilen.

– I november hade vi ett informationsmöte med ett 20-tal deltagare. Vi kommer att följa med fler möten. Ingarö Golfklubb ligger nära skolan och vi blir den enda skola i landet med denna profil, säger Magnus Persson, rektor på Brunns skola. Finns intresse skulle vi kunna starta en grupp på uppåt 40 ungdomar.

Förskolan drivs i Montessoriregi och inrymmer sex avdelningar.

Ett separat pentry finns så att lokalen kan utnyttjas för andra ändamål än som skolrestaurant.

Nya skolrestauranten i Grantomta har kapacitet för 1000 portioner per dag och sittplatser för 200 som äter samtidigt.

Nya skolrestauranten i Grantomta klarar tusen portioner om dagen

Nya skolrestauranten och förskolan i Grantomta är nu klar. Området ligger mellan Ålstäket och Hemmesta Centrum.

Skolrestauranten som är på 270 kvadratmeter innehåller matsal och tillagningskök med en kapacitet på 1000 portioner per dag. Själva matsalen har sittplatser för 200 ätande per gång. Hit kommer elever Viks skola och från Montessoriskolan och förskolan.

Restauranten ska även kunna utnyttjas till andra ändamål än som skolmatsal, därför har ett separat pentry byggts inom lokalen.

Den nya förskolan, som ligger alldeles intill, skolrestauranten drivs i Montessoriregi och inrymmer sex avdelningar. Byggherre för

Fr. v Bertil Adolfsson, byggherre hos Värmdö Kommun Fastigheter AB och Hans-Olof Wållgren, arkitekt hos Grafit Arkitektkontor som ritat skolrestauranten och förskolan besiktigar köket.

skolrestauranten och förskolan är Värmdö Kommun Fastigheter AB och byggkostnan-

den inklusive markanläggningar är kalkylerad till ca 75 miljoner kr.

För att förbättra framkomligheten och trafiksäkerheten på Skärgårdsvägen vid Grantomta bygger Vägverket två rondeller, en gång- och cykeltunnel, bussgata och gång- och cykelvägar. Gång- och cykeltunneln beräknas stå klar våren 2010.

I utbyggnadsplanerna för Grantomta ingår också en gymnastikhall för skolbruk och motions- och idrottsändamål.

– Så snart vägomyggnaden är klar ska kommunen fatta beslut om att bygga gymnastikhallen och uppdraga till Värmdö Kommun Fastigheter AB att genomföra projektet, säger byggherfen Bertil Adolfsson.

Text BW
Bild CHE

Ösby sporthall bygger ut med 414 kvadrat

Ösby sporthall, som ligger vid Ösby skolan i Gustavsberg, bygger ut med 414 kvadratmeter. Syftet är att tillgodose gymnastikens behov av hopptrymme med fast inredning och utrustning. Värmdö kommun Fastigheter AB har påbörjat projekteringen av tillbyggnaden och byggstarten planeras till vintern 2010. Det hela ska stå klart till höstterminen 2010.

Värmdö kommun har tidigare anvisat sex miljoner kronor för bygget. Under projekteringen har det dock visat sig att marken för tillbyggnaden innehåller mycket berg och att grundvattennivån kommer att ligga över grundkonstruktionen för de djupa hoppgrupparna som pla-

Fasad mot söder/framsida. Tillbyggnaden till höger.

Bild: FE ARKITEKTER AB

neras i tillbyggnaden. Det innebär att grundgjutningen måste göras vattentät.

Kommunfullmäktige sade i november ja till ytterligare fyra miljoner kr för detta arbete.

Aldrig för sent att plugga

Ofta kan det vara svårt att bestämma sig för vad man ska utbilda sig till i tonåren. Kanske hoppar man på en utbildning som man tror kommer att passa. Och det kan vara svårt att avbryta utbildningen, även om man upptäcker att yrkesvalet inte alls var som man tänkt sig.

Ibland vill eller orkar man inte plugga vidare efter grundskolan och skjuter upp fortsatta studier till senare i livet. Men hur många år som än har gått sedan man slutade skolan, spelar inte någon roll. Även om man kommit en bra bit upp i åren är det aldrig för sent att åter igen sätta sig i skolbänken.

– Jag hade under en längre tid funderat på och känt, att det skulle vara roligt att jobba med något annat, säger **Robert Lundholm** som bestämde sig för att åter igen börja plugga – efter nästan 20 år som yrkesverksam tekniker.

– Jag läste in de ämnena på Komvux, under kvällstid parallellt med mitt jobb, som ger behörighet till högskola och kollade upp (något som personal på vuxenskolor vet) att jag var behörig till de utbildningar jag sökte till.

Datorstödd kart- och mätningsteknik är kvalificerad yrkesutbildning. Det är heltidsstudier och kursen varar i två år. Skolan är avgiftsfri men man måste själv se till att man har en inkomst, så att man klarar sig ekonomiskt under studietiden. Studiemedel beviljas oftast utan krångel, även om det finns en övre åldersgräns när man inte längre är berättigad till pengarna. I klassen går elever mellan 20 – 56 år och det är absolut inga problem med så stora åldersskillnader. Men som det alltid blir på skolor så delar klassen upp sig i smågrupper, när man behöver studiestöd och behöver ha någon att ”bolla” med, samtidigt som grupperna omgrupperas och nya grupper bildas.

Robert Lundholm reser till Haninge varje dag och lär sig att rita kartor och göra in/utmätningar på byggen och vägar.

– Det bästa med skolan är att man får göra mycket praktik som skapar möjlighet att komma ut i arbetslivet. Det här skapar kontakt med arbetsgivare och 9 av 10 studerande får jobb efter avslutad utbildning, tillägger Robert.

Självklart kan man känna sig osäker och obekvämt i den nya rollen att studera. Längre har man kanske haft en trygghet i sitt gamla, invanda jobb och man kanske tror att skolan inte passar en. Men nu för tiden kan man ofta välja sin egen studieteknik. Och... genom att våga börja plugga igen kan fantastiska möjligheter öppna sig!

Text & Bild AMMI LUNDHOLM

Högskolepoäng höjer kompetensen i Värmdös förskolor

Sedan flera år finns det ett tydligt politiskt mål att öka andelen förskolelärare i Värmdö. Trots detta har antalet stadigt minskat, medan trenden i riket är att allt fler har en pedagogisk högskoleexamen. Av de anställda inom förskolan i Värmdö hade år 2006 37 procent en högre examen, motsvarande siffra i riket var 51 procent.

Det politiska målet är formulerat utifrån det faktum att lärarens kompetens är den enskilt viktigaste faktorn för kvaliteten i verksamheten och måluppfyllelsen hos barnen. Detta är fastslaget av forskning på såväl nationell som internationell nivå.

För att motverka den negativa trenden har utbildningsnämnden beslutat att Värmdö från nästa år ska börja arbeta med validering mot programmet för lärare inom förskola och förskoleklass. I prakti-

ken innebär det att femton anställda ska få möjlighet att delta i en utbildning som ger 210 högskolepoäng och som anordnas genom CAS (Centrum för arbete och studier).

PRESSMEDDELANDE VÄRMDÖ KOMMUN

Extra pengar till Värmdölärare som deltar i Lärarlyftet

Under åren 2007-2010 satsar regeringen 2,8 miljarder kr på lärarfortbildning inom det så kallade Lärarlyftet. Behöriga lärare ska ha möjlighet att ta tjänstledigt för att studera på högskola eller universitet och samtidigt behålla 80 procent av sin lön. Syftet med fortbildningen är att höja lärares kompetens för att därigenom öka elevernas måluppfyllelse.

Hittills har Värmdö endast använt 30 procent av de högskolepoäng som tilldelats kommunen. Hemmesta år 6-9 är den skola som bäst tagit tillvara på möjligheten att få kompetensutveckling.

Kommunens utbildningsnämnd har nu beslutat att lärare i Värmdö som deltar i Lärarlyftet ska få möjlighet till en ekonomisk kompensation upp till högst full lön. De som läser inom ämnesområdet matematik ska prioriteras. Genom denna satsning hoppas nämnden att lärare i Värmdös kommunala skolor och friskolor ska få ökade möjligheter att fortbilda sig.

PRESSMEDDELANDE VÄRMDÖ KOMMUN

Mario's Städservice Rent ut sagt!

- Allt i företags- och bostadsstädning
- Fönsterputs
- Trappstädning
- Flyttstädning

Tel/Fax: 08-570 358 42
Mobil: 070-524 66 49
E-post: m.panaifo.g@telia.com

Prova-på handboll ger mersmak

Under höstens lördagsförmiddagar erbjuder Gustavsbergs IF:s handbollsskola Värmdös tjejer födda - 02 att prova på att spela handboll. Och det gav mersmak.

Ledare för handbollsskolan: Fr. v Linda Olsson, Ragnar Flink och Martin Fransson.

Vid det första prova-på-tillfället lockades ett 30-tal flickor att komma till Ekvallens sporthall. Efter en gemensam samling delades flickorna upp i grupper. I grupperna fick man träna att kasta bollen ovanför huvudet och inte kasta med s k "tjejkast", kasta bollen till en ledare och sedan ta emot den, kasta bollen i målburen och att studsa bollen - som

är ett viktigt moment i handboll. Redan från början fick man lära sig att inte studsa bollen mer än tre gånger, sedan måste man kasta den - en regel som är viktig att kunna. På slutet av denna "prova-på-timme" lekte man lekar, bland annat "Vem är rädd för svarte man", där leken gav möjlighet att träna på att springa.

Gustavsbergs A-lag - damlaget - spelar i Div 2 och har inte förlorat en enda match under hösten och ligger i toppen av tabellen. Och med sådana duktiga förebilder finns goda förutsättningar för de 7-åriga tjejerna som är alldeles i startgrupparna att träna upp sig till elitnivå - samtidigt som man har kul och får en fin gemenskap med varandra.

- **En önskan är** att dessa tillfällen ska fortsätta även under våren, för att locka fler flickor att pröva den mycket roliga och givande sporten handboll, säger ledaren **Martin Fransson**.

Text & Bild AMMI LUNDHOLM

Här tränar flickorna på att kasta bollen i målburen

Grymma upphämtningar av Odelberg

Innebandylaget, Odelberg/Ingarö IBK ligger i mitten av Division 1 och kämpar vidare under vårren för att ta poäng så att man klättrar i tabellen. I deras matcher är det inte ovanligt att de gör bedrövliga starter, återhämtar sig efter ett tag och gör grymma upphämtningar. Här är Johan Rönnqvist och Patrik Norling på väg i full fart framåt för att sätta bollen i kassen.

"Aldrig för sent ge upp"

Efter tretton år som driftansvarig på Ekvallens idrottsanläggning så lämnar jag nu över nyckelknippan och mobiltelefonen till Tommy Wiberg och går i pension. Tommy träffar ni säkrast på tel 070-5704414.

Ett beslut som innehåller många olika känslor och funderingar inför vad man tror det skall innebära med en massa ledig dagtid.

Jag har haft den stora förmånen att få vara med om en innehållsrik resa när det gäller Ekvallens idrottsanläggning.

Det började med att vi (EVAB) fick möjligheten att ta över driften och byggnationen av Ekvallens idrottsanläggning från kommunen 1997. En anläggning som höll på att förfalla och för att sedan ha blivit en av Stockholms finaste vinteranläggningar.

Vi har varit många som har bidragit till denna förvandling och utan ett bra samarbete så skulle det aldrig ha fungerat. Jag tän-

ker då närmast på kommunen, Gustavsbergs IF, Värmdö Hockey Club, styrelsen i Ekvallen Värmdö AB och alla frivilliga som har hjälpt till med att förbättra anläggningen.

Vi har under 2008 även tagit över driften och skötseln på Farstaborg och Ösby. Detta i vår strävan att bli en allt mer betydande entreprenör till Värmdö kommun. Det finns fortfarande projekt som inte är genomförda men jag hoppas att vi kan få till taket på ute rinken, garaget, konstgräset och omklädningsrummen inom en snar framtid för projekten finns för behandling och beslut på kommunen.

Jag vill framföra ett stort tack till ALLA som på ett eller annat sätt har haft Ekvallen som sitt andra hem.

Självklart så finns det personer som har haft ett större inflytande och engagemang

Fr. v: Tommy Wiberg efterträder Benny Sjö Dahl.

Bild IW

på anläggningen än andra, men med risk för att jag glömmet någon så blir det ett tack till er ALLA för ett fint samarbete. Jag har fått många nya vänner och säkert även några ovänner, men så kan det bli när man arbetar på en anläggning och med många olika idrotter, utövare med olika värderingar och med begränsade resurser.

Jag slutar min anställning den 31 december 2009 och önskar er alla en givande tid tillsammans med Tommy Wiberg, som jag självklart önskar lycka till.

Hälsningar
BENNY SJÖDAHL

Lars Berlin, Värmdö kommuns näringslivschef. T.v.: Verk av Stina Myringer. Bild JUKKA HERNE

Några av konstnärinnorna lyssnar på Värmdö kommuns nye näringslivschef. Bild JUKKA HERNE

Lyckad konstrunda med mingel och stipendieutdelning

Gustavsbergs Konstförening, som i år 2009 firar 65-årsjubileum, hade sin årliga konstrunda lördag den 17 och söndag den 18 oktober. Platsen var Glashuset Arena i Gustavsbergs Hamn. Det fanns goda chanser att mingla med de 45-talet konstnärer som medverkade. **Lars Berlin**, näringslivschef i Värmdö kommun, invigde konstrun-

dan. Tio ungdomar tog emot stipendier. En nyhet var utdelningen av ett stipendium till en bildkonstnär i Värmdö, nyinstiftat av Handelsbanken.

Konstrundan övergick senare på söndagseftermiddagen i föreningens årsmöte. Till ny ordförande valdes **Kerstin Ek**.

Konstnären Inga Söderqvist har just sålt en tavla till Birgitta Lundén. Bild EVA EKENBERGER

Kajsa Svensson från Svartsö får stipendiet av Handelsbanken. Bild EVA EKENBERGER

Galleri vill öppna ungdomsverksamhet

– I förlängningen av Galleri Tillfället dök tanken upp att öppna ateljédörrar för ungdomarna i kommun. Höstlovet visade sig vara ett gyllene tillfälle, berättar **Danuta Bäckman**, eldsjäl och initiativtagare till Galleri Tillfället.

– Konstnärer, ledare, Värmdö kommun, kurslokaler, ja, alla bitar föll på plats. Vi hade möjlighet att under en vecka få disponera delar av G-studion i Gustavsbergs Hamn.

En grupp på tio unga kreatörer prövade sina idéer vid stafflier och ritbord.

– Vi vill utveckla och bredda konstintresset i Värmdö och det har fungerat över förväntan, säger Danuta. Hon är ordförande i föreningen Artitude där Galleri Tillfället ingår som en del.

– Nu söker vi efter möjligheter att permanenta ungdomsverksamheten, menar Danuta.

Några av deltagarna och konstnärerna bakom projektet, från vänster Sofia Malmberg, Daniel Marcon-Eriksson, Marie Berner, Danuta Bäckman, Oscar Magnusson, Ronnie Ericsson, Hanna Lagerkrns, Sofia Slavik Kumov, Sonia Slavik, Marie Öhrström. Bild IW

Skönhetspris för vård av Värmdös kulturlandskap

2009 års skönhetspris tilldelas **Anders Wågberg, Maria Wågberg samt Stefan Persson** för deras engagerade arbete med att iståndsätta, vårda och utveckla en del av Värmdös kulturlandskap.

Med 2009 års skönhetspris vill Värmdö skönhetsråd uppmärksamma det arbete som arrendatorerna Anders och Maria Wågberg initierat i samarbete med Världsnaturfonden och som möjliggjorts av markägaren Stefan Persson.

Ett projekt utan motstycke på Värmdö och med få motsvarigheter i landet.

Vid Malma iståndsätts ca 300 hektar igenväxt åker- och betesmark. Skogens brynzoner gallras varsamt, värdefulla träd friställs och strandängar öppnas upp.

Iståndsättandet skapar förutsättningar för biologiskt värdefulla miljöer med en rik flora och fauna och för ett levande jordbruk med lokal livsmedelsproduktion.

Kulturlandskapets kontrastrika kvaliteter, som kännetecknar det gamla jordbrukslandskap som förr präglade Värmdö, väcks till nytt liv. Samtidigt återskapas rekreativt värdefulla och vackra miljöer.

Bakgrund till stipendierna: Skönhetsrådet instiftade 1998 ett pris som delas ut till någon som gjort en framstående insats inom något av rådets intresseområden för förskönande av Värmdö.

Skönhetsrådets pris pris har tidigare utdelats till Brunns nya skolbyggnad, den nya bron över Strömma kanal, upprustningen och tillbyggnaden av Lagnö gård, tillbyggnaden av Värmdö församlingsgård Sjölidén, kvarteret Manegen i Gustavsberg, Skärgårdsstiftelsen, White arkitekter för kommunhuset i Skogsbo samt till Christoffer och Anette Nathanson för Norråva Golfgård.

Skönhetsrådets pris delades ut samband med årets sista kommunfullmäktigesammanträde i Värmdö onsdag den 16 december kl 18.00 på Gustavsbergsteatern.

Värmdö skönhetsråd: Björn Springfeldt, ordförande, konsthistoriker, Ethel Forsberg, landskapsarkitekt, Ann-Sofie Jalvén, landskapsarkitekt, Jan-Bertil Schnell, f.d.länsantikvarie, Stuart Wrede, arkitekt.

PRESSMEDDELANDE VÄRMDÖ KOMMUN

Hus sökes!

Villor, fritidshus, sjöställen, kedjehus, radhus, tomter

Vi har nu mycket stor efterfrågan på alla typer av fastigheter inom Värmdö och Nacka kommun.

- Prisgaranti och en omfattande marknadsföring
- Fri värdering och juridisk rådgivning
- Snabb, effektiv, diskret och personlig handläggning
- Alla prislägen av stort intresse, även exklusiva sjöställen
- Se vår hemsida www.husnet.nu

Värmdö Mäklarbyrå

Aukt. Fastighetsmäklare Etabl. 1978

Kontor Värmdö: 571 686 00 • Kontor Stockholm: 722 03 22
• www.husnet.nu

**VI HAR DJUREN
OCH ALLA TILLBEHÖREN
KOM GÄRNA IN PÅ EN TITT!**

DjurMagazinet

ÖPPET Mån-Fre 10-18, Lör 10-15, Sön 11-15
08-570 333 35 • GUSTAVSBERGS CENTRUM

**Följ med oss ut i natten!
Värmdö Nattvandrare www.nattvandra.nu**

När LG Nilsson mötte Stolmannen föddes idén till boken "Genom Hildings ögon"

Genom Hildings ögon

Vad bilder kan berätta. Ögonblick från Gustavsberg och Värmdö fångade av fotograf Hilding Engströmer (1902-2002)

Idé omslagsbild.

Bild LG NILSSON

Av en ren tillfällighet träffade Gustavsbergaren LG i vintras, genom en bekant, Nalle, en butiksägare på Kommendörsgatan i Stockholm som bedriver en verksamhet under namnet "Stolmannen".

I Nalles källarlokal, där han bl.a. renoverar gamla stolar, började de att prata om allt möjligt, och kom snart fram till att de båda hade relationer till Gustavsberg. Nalle berättade att han hade en källare full med bilder tagna av hans far. Vad LG inte visste då var att "gud spelade de båda ett spratt" och att Nalles far var "den" Hilding Engströmer.

Med rötter i Gustavsbergs historia

Som kanske en del av er känner till har LG Nilsson skrivit två novellsamlingar om sin fars uppväxt som arbetarbarn i Gustavsberg - "När farfar var liten" och "Fattigungar". I år har han också på Wahlströms Förlag debuterat med två barnböcker om "Alexander".

"Salta hälsningar" från Lars-Åke Bäckdahl

Nyligen utkom boken "Salta hälsningar". Det är en uppföljning av boken "Kära hälsningar" och innehåller en samling vykort från vår skärgård - Nämdö, Runmarö, Sandhamn, Harö och Möja. En presentbok till alla som älskar vår skärgård. Författare är Djuröbon Lars-Åke Bäckdahl.

Boken finns i bokhandeln och kostar ca 280 kr.

LG var också en av de drivande krafterna i arbetet med att låta hamnen få sin stolthet tillbaka. Som projektledare åt Dag Landvik var han med i arbetet att etablera bl.a Gustavsbergs Konsthall, Tornhusets butiker, Glashuset mm. I detta arbete har han också gång på gång stött på fotografen Hilding Engströmer och hans bilder.

En unik dokumentation

1870 inrättade Georg Barlow, anställd på Gustavsbergs Fabriker men också en ivrig amatörfotograf, en fotoateljé vid porslinsfabriken utanför Stockholm. Grunden till fabriken idag unika negativ- och bildsamling lades. Bildmaterialet är omfattande och man slås idag av bildernas höga kvalitet och att de på ett sådant medvetet sätt dokumenterar både fabrik och samhälle. Kooperativa Förbundet tog över fabrik och samhälle 1937. De fortsatte med fotodokumentationen, inte minst för att visa uppbyggnaden av samhällets nya moderna fabriksanläggning och bostadsområden. Ett urval av dessa bilder är de bilder du kan nu kunnat se på den aktuella utställningen i hamnen på Porslinsmuseet.

Hilding dokumenterade mer än bara fabriken

År 1937 började en anställd på fabriken, Hilding Ohlson, senare känd under namnet Hilding Engströmer (1909-2002), fotografera fabriken produkter. Han blev snart fabriken förste fotograf och med sin Hasselbladare dokumenterade han som anställd fabriken produktion och samhällsuppbyggnad under 40 år. Hilding Engströmer bilder är idag givande - ur ett samhällshistoriskt perspektiv.

I mötet med Nalle förstod LG snart vilken bildskatt han stod inför. Inte bara bilder från fabriken, utan bilder som genom Hildings ögon skildrade hela Värmdö, byggnader, människor, årstider, skärgård, natur, färger och former.

"Genom Hildings ögon" - en unik bokidé

Tillsammans med Nalle, Hildings son, har LG nu gjort ett urval ur den stora bildsamling som Hilding lämnade efter sig. En unik dokumentation av Värmdö och en bruksort i Sverige - idag fortfarande levande och bevarad blott 15 minuter från Sveriges huvudstad.

Dessa bilder måste nu en och en gås igenom, de rätta skall väljas ut, de skall rengöras (de ligger i diaramar, en del "öppna" och oskyddade) - därefter varsamt digitaliseras och i vissa fall bearbetas (renoveras och "tvättas"). En kostnadskrävande och tidsödande process.

Vad kan det bli?

För att se vad det skulle kunna bli valde Nalle och LG ut ett antal bilder, och la upp idén för en bok med namnet "Genom Hildings ögon" - med underrubrikerna: Fabriken, Konstnärerna, Gustavsberg, Skärgården, Naturen och Människorna. Tanken är att de olika delarna skulle kunna kommenteras av människor som en gång mött Hilding i hans arbete som dokumenterande fotograf. Konstnär, konsthantverkare, fabriksarbetare, skribenter, kommunrepresentanter och politiker.

Tanken och idén är för bra för att bara somna in

Det skulle kunna bli en unik bok, ett tidsdokument, något profilskapande för kommunen och en fantastisk present - inte minst med tanke på hur vi i framtiden skall profilera Gustavsberg.

LG och Nalle har idén, Nalle har bilderna - det som saknas är en finansiering för att de båda skall kunna ägna tid åt att genomföra detta unika projekt. Låt oss hoppas att någon inom kommunen, näringslivet, fabriken och besöksindustrin på Värmdö inser värdet i detta projekt. Det är Hilding värd. Det är Gustavsberg värt.

När LG Nilsson mötte Stolmannen föddes idén till boken "Genom Hildings ögon"

Genom Hildings ögon

Vad bilder kan berätta. Ögonblick från Gustavsberg och Värmdö fångade av fotograf Hilding Engströmer (1902-2002)

Idé omslagsbild.

Bild LG NILSSON

Av en ren tillfällighet träffade Gustavsbergaren LG i vintras, genom en bekant, Nalle, en butiksägare på Kommendörsgatan i Stockholm som bedriver en verksamhet under namnet "Stolmannen".

I Nalles källarlokal, där han bl.a. renoverar gamla stolar, började de att prata om allt möjligt, och kom snart fram till att de båda hade relationer till Gustavsberg. Nalle berättade att han hade en källare full med bilder tagna av hans far. Vad LG inte visste då var att "gud spelade de båda ett spratt" och att Nalles far var "den" Hilding Engströmer.

Med rötter i Gustavsbergs historia

Som kanske en del av er känner till har LG Nilsson skrivit två novellsamlingar om sin fars uppväxt som arbetarbarn i Gustavsberg - "När farfar var liten" och "Fattigångar". I år har han också på Wahlströms Förlag debuterat med två barnböcker om "Alexander".

"Salta hälsningar" från Lars-Åke Bäckdahl

Nyligen utkom boken "Salta hälsningar". Det är en uppföljning av boken "Kära hälsningar" och innehåller en samling vykort från vår skärgård - Nämndö, Runmarö, Sandhamn, Harö och Möja. En presentbok till alla som älskar vår skärgård. Författare är Djuröbon Lars-Åke Bäckdahl.

Boken finns i bokhandeln och kostar ca 280 kr.

LG var också en av de drivande krafterna i arbetet med att låta hamnen få sin stolthet tillbaka. Som projektledare åt Dag Landvik var han med i arbetet att etablera bl.a Gustavsbergs Konsthall, Tornhusets butiker, Glashuset mm. I detta arbete har han också gång på gång stött på fotografen Hilding Engströmer och hans bilder.

En unik dokumentation

1870 inrättade Georg Barlow, anställd på Gustavsbergs Fabriker men också en ivrig amatörfotograf, en fotoateljé vid porslinsfabriken utanför Stockholm. Grunden till fabriken idag unika negativ- och bildsamling lades. Bildmaterialet är omfattande och man slår idag av bildernas höga kvalitet och att de på ett sådant medvetet sätt dokumenterar både fabrik och samhälle. Kooperativa Förbundet tog över fabrik och samhälle 1937. De fortsatte med fotodokumentationen, inte minst för att visa uppbyggnaden av samhällets nya moderna fabriksanläggning och bostadsområden. Ett urval av dessa bilder är de bilder du kan nu kunnat se på den aktuella utställningen i hamnen på Porslinsmuseet.

Hilding dokumenterade mer än bara fabriken

År 1937 började en anställd på fabriken, Hilding Ohlson, senare känd under namnet Hilding Engströmer (1909-2002), fotografera fabriken produkter. Han blev snart fabriken förste fotograf och med sin Hasselbladare dokumenterade han som anställd fabriken produktion och samhällsuppbyggnad under 40 år. Hilding Engströmer bilder är idag givande - ur ett samhällshistoriskt perspektiv.

I mötet med Nalle förstod LG snart vilken bildskatt han stod inför. Inte bara bilder från fabriken, utan bilder som genom Hildings ögon skildrade hela Värmdö, byggnader, människor, årstider, skärgård, natur, färger och former.

"Genom Hildings ögon" - en unik bokidé

Tillsammans med Nalle, Hildings son, har LG nu gjort ett urval ur den stora bildsamling som Hilding lämnade efter sig. En unik dokumentation av Värmdö och en bruksort i Sverige - idag fortfarande levande och bevarad blott 15 minuter från Sveriges huvudstad.

Dessa bilder måste nu en och en gås igenom, de rätta skall väljas ut, de skall rengöras (de ligger i diaramar, en del "öppna" och oskyddade) - därefter varsamt digitaliseras och i vissa fall bearbetas (renoveras och "tvättas"). En kostnadskrävande och tidsödande process.

Vad kan det bli?

För att se vad det skulle kunna bli valde Nalle och LG ut ett antal bilder, och la upp idén för en bok med namnet "Genom Hildings ögon" - med underrubrikerna: Fabriken, Konstnärerna, Gustavsberg, Skärgården, Naturen och Människorna. Tanken är att de olika delarna skulle kunna kommenteras av människor som en gång mött Hilding i hans arbete som dokumenterande fotograf. Konstnär, konsthantverakre, fabriksarbetare, skribenter, kommunrepresentanter och politiker.

Tanken och idén är för bra för att bara somna in

Det skulle kunna bli en unik bok, ett tidsdokument, något profilskapande för kommunen och en fantastisk present - inte minst med tanke på hur vi i framtiden skall profilera Gustavsberg.

LG och Nalle har idén, Nalle har bilderna - det som saknas är en finansiering för att de båda skall kunna ägna tid åt att genomföra detta unika projekt. Låt oss hoppas att någon inom kommunen, näringslivet, fabriken och besöksindustrin på Värmdö inser värdet i detta projekt. Det är Hilding värd. Det är Gustavsberg värt.

Sven Wejsfelt på väg till sin ateljé i Gustavsberg en vårdag 2004. Bild PETTER EKLUND

Från invigningen av utställningen i höstas. Bild: IW
T.h: Tre skålar med en s.k. stjärnglasyr, en specialitet som Sven Wejsfelt utvecklade på 1980-talet. Glasyrn har en "iriserande" effekt när man vrider på skålarna.

Bild LARS STENMAN

Sven Wejsfelt – formens och glasyrrens mästare under sex decennier

Sven Wejsfelt gick bort i våras efter en kortare tids sjukdom. Gustavsbergs Porslinsmuseum uppmärksammar nu med en minnesutställning hans dryga sex decennier som keramik. Utställningen visas i Isaeusrummet fram till 2 maj 2010.

Sven Wejsfelt växte upp i Lidköping där han i Rörstrandsfabriken, från 1946, fick en grundlig keramisk utbildning och praktik och hade bl.a. Gunnar Nylund och Carl-Harry Stålhane som läromästare. Sven Wejsfelt fick 1953 anställning på Gustavsberg som drejare och medarbetare till Stig Lindberg. 1970 blev Wejsfelt chef för konstavdelningens verkstäder på Gustavsberg och började snart signera i eget namn. 1977 öppnade han sin egen studioateljé för unikt konstgods på Gustavsbergsfabriken, samtidigt som han fortsatte att arbeta med serieproduktion för fabriken. Sven Wejsfelt tillhörde också

de sista kvarvarande konstnärerna på Gustavsberg, när Hackman-koncernen 1993 beslutade lägga ner fabriken. Från mitten av 1990-talet till hösten 2007 drev han en egen studioateljé i de gamla fabrikslokalerna.

Sven Wejsfelts keramik finns idag spridd i olika privata och offentliga samlingar runt om i olika delar av världen, bl.a. på The Copper-Hewitt Museum i New York och på den italienska keramikhuvudstaden Faenzas museum samt i Sydafrika på Center for Visual Art vid University of KwaZulu-Natal i Pietermaritzburg.

Tillsammans med Gustavsbergskollegan Berndt Friberg måste Sven Wejsfelt betraktas som den klassiska stengods-keramikkens mästare i Sverige.

Sandhamns deckardrottning i Gustavsberg

Deckardrottningen från Sandhamn, Viveca Sten, gästade Gustavsbergs bibliotek i november och berättade om sina böcker.

Viveca Sten debuterade våren 2008 med boken I de lugnaste vatten, som har blivit en fenomenal försäljningssuccé med en upplaga på över 200 000 exemplar och utgivning på flera språk. Sensommaren 2009 filmades den för TV4:s räkning med Alexandra Rapaport, Thomas Cedergren, Jonas Malmström och Harriet Andersson i huvudrollerna. Serien kommer att visas våren 2010. Våren 2009 kom den fristående uppföljaren; I den innersta kretsen som kommer i pocketutgåva hos MånpoCKET i februari 2009.

I april 2010 kommer den efterlängta tredje delen i serien: I grunden utan skuld.

Huvudpersonerna i Sandhamns-serien är polisinspektören Thomas Andreasson och bankjuristen Nora Linde.

Var och en av böckerna i Sandhamnstrilogin tar sin utgångspunkt i de olika drivkrafter som kan få en människa att göra det

Viveca Sten.

mest förbjudna, att begå ett mord. Självbevarelse, maktbegär, ekonomisk vinning, prestige och hämnbegär är några av de drivkrafter vi får möta i dessa böcker.

Viveca arbetar som chefsjurist på Posten Norden (den sammanslagna koncernen av Post Danmark och svenska Posten AB) och har tidigare givit ut flera juridiska fackböcker.

er. Hon bor utanför Stockholm med man och tre barn i åldrarna 17, 14 och 11 år. Sedan barnsben har hon tillbringat somrarna på Sandhamn i Stockholms skärgård, där hennes släkt har haft hus i flera generationer. 1917 köpte hennes farfars far Oscar och farfars mor Lagerta familjens släkthus av sonen till en mästarelott.

(Uppgifter i vissa delar från Viveca Stens hemsida)

Efterlysning!

Kan någon av tidningens läsare identifiera personer på kortet? Det är sannolikt taget på Ingarö omkring år 1915.

INGVAR PETTERSSON, 08-570-318-31, ingvar.p@nordbi.nu

Djurö Konst & Kultur bjöd barnen på konstbesök

Några av deltagarna lyssnar intresserat på guiden.

Bild KATARINA JANELD

”Det ska börjas tidigt...” säger Djurö Konst & Kulturs **Katarina Janeld** som i spetsen på en grupp med barn i åldern 5-8 år från Djurö/Stavsnäs besökte Moderna Museet för en guddad visning i slutet av november. Guidningen gällde främst de allmänna samlingarna men en inblick i Salvador Dalíutställningens salar väckte såväl nyfikenhet och munterhet, kanske mest på grund av konstnärens långa mustascher. Den stora favoriten bland alla barnen var tveklöst Pablo Picassos och hans verk. Det säger mycket om vad bra konst bör vara: ”Att kunna beröra ett barnasinne”.

Text CHRISTINA NAESS
Mob 0708 14 20 68
Djurö Konst & Kultur

Mats Björkman redigerade gamla 8 och 16 millimetersfilmer som tagits i Folkparken 1961-63.

Konsumfesten i augusti var ett populärt återkommande familje-arrangemang. Bilden är från en 16 mm film som först överförts till analogt VHS-band, sedan digitaliserats genom att kopiera detta till en digital-8 videokamera varefter detta digitala videoband har kopierats till en hårddisk. De flesta bilderna är rätt suddiga som enskilda filmrutor.

Folkparksstyrelsen från slutet av 1940-talet. Fr.v.: Sven Lindahl, Gustav Ros, Einar Andersson, Acke Björkman (ordf), Evert Andersson, Arne Johansson, Einar Sjögren.

Bild HILDING ENGSTRÖMER

Igenkännande sus och skratt bland publiken

Gustavsbergs Vänner, som är en hembygdsförening för Gustavsberg och samlar drygt 400 medlemmar, försöker på olika sätt värda det lokala kulturarvet. Nu senast var det höstmöte med två filmer som berättar om livet i det äldre Gustavsberg. Närmare 150 deltagare upplevde en intervjufilm med **Harald Persvret** som handlade om hans personliga resa från ”springgrabb till fabrikschef” och som spände över tiden 1910 till 1980-talet.

Efter en paus med glatt mingel, fika med bulle, och många kära återseenden bland deltagarna visades en film om Gustavsbergs Folkets park. Det blev också en höjdpunkt för många av besökarna som mindes sitt 1960-tal i just den folkparken. Filmen ”Gustavsbergs Folkpark 1961-63” var ett hopklipp av gamla 8 och 16 millimetersfilmer som tagits i Folkparken åren innan Gustavsbergs Centrum byggdes och det gamla klubbhuset (Folkan) från 1889 revs. Dessa redigerade till en intressant helhet av **Mats**

Björkman, som till **Acke Björkman**, som varit mångårig ordförande i folketsparksföreningen.

– **Publikrekordet** hade sångaren och bandyspelaren Snoddas Nordgren som drog ca 2200 åskådare i början av 50-talet. Andra kända artister som uppträdde i parken var Zarah Leander, Nacka Skoglund, Carl-Gustaf Lindstedt, Arne Källered, Staffan Broms, Jan Lindblad och Sven Tumba för att nämna några namn ur mitt autografblock, berättar Mats Björkman

Under den halvtimme långa filmen hördes många igenkännande sus och skratt bland publiken. Det blev också det stora samtalsämnet efteråt eftersom filmen så tydligt visade hur förändringen vindar svepte över Gustavsberg på 1960-talet. Vindar som nu känns igen när hela det centrala Gustavsbergs ska förändras och där bostäder flyttar in i den gamla fabriken. Intresset för hembygden och vården av kulturmiljöerna växer i takt med förändringsarbetet.

Text CHE

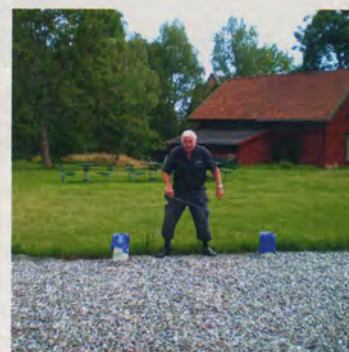
Bygget av Värmdö Skeppslags Fornminnesförenings vagnslider vid museet intill Värmdö kyrka

Så här ser det ut nu, men hur var det det började?

Här är gänget som bidragit till bygget och som var med på taklagsfesten. Från vänster: **Ture Ulltin, Stefan Hamilton, Lasse Dahlberg, Berith Lind, Lasse Wibom, Inger och Olof Stenhammar, Fredy Weiss, Roy Engström, Magnus Ulltin, Kerstin Ulltin, Stefan Ulltin, Kent Stenström, Arne Sirvius, Henrik Ulltin.**

Först måste vi ragga sponsorer: **Olof och Inger Stenhammar** ställde upp, **Värmdö kommuns kulturförvaltning** bidrog, **Henrik Ulltin** gjorde byggnadsritning, **Bygg-Ole** lämnade rabatt på virke, **Kultur-reklam AB** bekostade okantat virke, **Värmdö kyrkogårdsförvaltning** under ledning av **Ivar Forss** grävde och la i singel, **Kentas Schakt** kom med mera singel, **Kent Stenström** planade ut singeln och så började vi bygga under ledning av byggmästare **Ture Ulltin**.

Roy Engström spikar.

Text & Bild **CHRISTER HILLERSRÖM**
LARS DAHLBERG

Stefan, Lasse och Ture reser takstolar.

Strålande musik på Siggesta Loge

Gustavsbergs Blåsorkester spexade.

Orkestrarna Gustavsbergs Blåsorkester, Wermdö Brass, Wermdö Storband och Värmdö Kammarensemble samt Gustavsbergskören inbjöd i november till en helkväll i en så gott som fullsatt Siggesta loge. Det var ett samarrangemang mellan Siggesta, de fyra orkestrarna och Värmdö Kulturskola. Kvaliteten liksom stämningen var på topp när Värmdö fick visa upp något av det bästa man har i musikväg.

Bild **PER BÅNGHÄLL**

Värmdö Kammarensemble är den stråkorkester inom Värmdö Kulturskola som har lite äldre elever.

Gustavsbergskören medverkade också.

Väbesökt på dansgolvet när Wermdö Storband spelar.

Svängom i Hamnen lockar allt fler

Fler och fler som vill ta sig en svängom kommer till Storbandsdansen med Wermdö Storband i Restaurang Glashusets Eventhall i Gustavsbergs Hamn på söndagseftermiddagarna.

– **Dansen arrangeras** någon gång i månaden, vi började i våras och har fortsatt hösten, berättar **Curt Furusten**, initiativtagare och ordförande i Wermdö Storband. I början kom inte många till dansen men i november var det var det ett hundratal personer.

– **Det ska vara trevligt** inte märkvärdigt. Efter söndagspromenaden ska man kunna slinka och äta en god middag eller dricka en kopp kaffe och ta sig en svängom.

– **Vi fortsätter i vår.** Den 7 februari ordnar vi Big Band Battle med Sundbybergs Storband här i Glashuset. Det är en tävling mellan orkestrar med domare och allt. I mars ska Wermdö Storband spela på Nalen i Stockholm, avslöjar Curt Furusten.

Bild **PER BÅNGHÄLL**

TREVLIGT - TAKT - och TRADITION

Kicki Persson och Sven-Erik Stagnelid i en fartfylld dans.

Kustgillet har även uppvisningar och besöker då och då kommunens äldreboenden men engageras även vid andra tillfällen. På bilden Sylla Ådén-Nilsson och Karl-Erik Skog.

het för barn från 4 år och upp till ungdomar i tonåren.

En glad polka tränger ut genom skjutdörrarna från Gustavsgårdens samlingshall. De som rör sig ute i matsalen anpassar sina steg och försöker hitta takten. Några slår takten mot bordet. Dansare i Kustgillet passerar snabbt och målmedvetet förbi och plockar fram dansskorna. Ett snabbt byte och uppvärmningen är i full gång. Det ser ut som barnleken "Följ John". Alla vet vad som skall göras och ledaren **Stina Skog** koncentrerar sig på att hålla vara och en välkommen.

Ulla Bohjort var med och startade föreningen för 30 år sedan och är fortfarande aktiv.

Musiken går över i schottistak och så även dansen. Från grundstegen så improviserar deltagarna olika turer och det märks det att dansarna tagit intryck av danser från de övriga nordiska länderna.

– Det finns en överenskommelse mellan de nordiska ländernas folkdansare och spelmän att främja den traditionella folkturen i de olika länderna, säger **Tom Erixon** som är ordförande i Kustgillet.

– Det görs genom en gemensam årlig stämma som kallas Nordlek, och startade så tidigt som 1920 fortsätter Tom.

Det sägs ofta att det inte är någon fart i de nordiska folkdanserna men Stina låter gruppen släppa loss i en livlig Stockholmschottis som bevisar motsatsen.

På Värmdö fanns tidigare Gustavsbergs Folkdansgille som avbröt sin verksamhet i början av 70-talet. **Ulla Bohjort** hade själv dansat några år i olika föreningar ville starta en egen förening. År 1981 var det dags och verksamheten startade i Brunns skola. Ulla är nu äldsta deltagaren i gruppen där den yngsta dansaren är 22 år. I Stockholmstrakten finns det 30 föreningar som tillsammans utgör Folkdansringen Stockholms län.

Vill du ha kontakt med föreningen så är adressen: tom.kerstin@globalnet.net eller per tel 08-570 325 53.

Text & Bild LENNART KARLSSON

Åke Österman, 90, sköt en råbock

I början av november fyllde en av mellanskärgårdens äldre invånare 90 år, nämligen **Åke Österman** på Gällnö. Åke bor på Gällnö sedan 1989 då han och hustrun Kerstin flyttade dit. Vid 70 års ålder byggde han deras hus vid Krokafladen på gränsen till Gällnönäs.

Född och uppväxt på Lådna med sju syskon, där far var lantbrukare fick Åke hjälpa till med arbetet hemma tills han gifte sig. När de sex barnen skulle börja skolan flyttade familjen till Kalvsvik på Värmdö.

Åke har under sitt verksamma liv varit till sjöss, dels som anställd men han hade också egen sandskuta och seglade längs ostkusten med bl.a cement från Öland. Sjölivet lade han inte av med förrän han var en bra bit över 70 år.

Ett stort intresse har Åke haft i jakten. Detta vittnar de många troféer som hänger i hans stuga. I 80-års present fick han en resa till Tunisien för att jaga vildsvin. Detta syns också på väggen som pryds av ett par ståtliga vildsvinsbetar. Åke berättar att han i slutet i av november sköt en råbock, trots att synen inte är den bästa p.g.a starr. Detta skulle rättas till snart med en operation.

Åke är sedan några år ensam i sitt hus där han pysslar om allt som hör ett hus till, bl.a. hugger han all ved själv utan elsåg eller klyv.

90-årsdagen firades med ca 50 uppvaktande men på jubilaren syntes ingen trötthet.

Vi önskar Åke all lycka i framtiden!

Text & Bild BJÖRN CEDERWALL

Åke Österman och hunden Tyson i huset på Gällnö.

Privat bild

Denna gång har jag valt att skriva om reproduktionsorganen (könsorganen) och några av de vanligaste sjukdoms-tillstånd som vi ser på Värmdö Djurklinik. Damerna är först ut och i nästa nummer blir det de små herrarnas problem som tas upp. Lite fysiologi:

Tik Könsmogen vid 6-16 månader (varierar mellan raser) då de uppnått ca 80 procent av sin vuxna vikt. Löper i genomsnitt 2 ggr per år. Tiken blöder vid löp. **Löp:** Proöstrus: För-löpet varar i genomsnitt i 9 dagar. Räknas från första blödningsdagen tills tiken tillåter parning. Östrus: Höglöpet varar i genomsnitt i 9 dagar. Tiken står för hannen. Metöstrus: Den period som inträder då tiken ej längre är parningsvillig. Varar ca 2 månader. Anöstrus: Tiden mellan löp, viloperioden. Om man ska kastrera sin tik eller honkatt brukar vi rekommendera att man gör det i anöstrus. Man säger ofta att man steriliserar tikar och honkatter men det är i själva verket en kastrering eftersom både äggstockarna och livmodern tas bort.

Honkatt Könsmogen vid 6-9 månader (även här finns variationer). Honkatter löper i omgångar. Vår och höst i vanliga fall, men det finns också katter som löper mera sällan och de som löper varannan vecka året om. Kattens löp är beroende av dagslängden (det skall helst vara ljus 12-14 h./dygn). Honkatter blöder inte vid löp. **Löp:** Proöstrus: ½-2 dagar. Östrus: 5-8 dagar. Interöstrus: mellanperiod 3-15 dagar. Anöstrus: juni-augusti, oktober-februari (om de löper vår och höst).

Vaginit Den vanligaste genitala sjukdomen hos tik. Förekommer även på katt. Kan bli kroniska och ibland svårbehandlade. Orsak: Bakterier, neoplasier (tumörsjukdomar), främmande kroppar, missbildningar i vagina etc. Symptom: Slickar sig mkt runt vulva, gul-grön flytning. Behandling: Juvenil vaginit brukar gå över vid könsmognad och kräver oftast inte någon behandling. Man kan prova med vaginala preparat som främjar pH värdet men i svåra fall kan det krävas antibiotika.

Akut metrit och kronisk endometrit Bakteriell infektion av livmodern. Kommer ofta efter valpning, abort eller insemination. Symptom: Nedsatt allmäntillstånd och aptit, ofta feber, ofta varig eller blodig flytning. Behandling: Antibiotika eller kastration. Om den inte behandlas i tid kan den övergå i kronisk form som är mer svårbehandlad och oftast kräver kastration. Den kroniska formen har mer ospecifika symptom, t.ex. hunden är inte sig själv, lite nedstämd eller ful i pålsen.

Pyometra Bakteriell infektion av livmodern som fylls av var. Vanligast hos medelålders och äldre tikar och även katter, speciellt om de har ätit p-piller. Drabbar även yngre tikar som fått hormoner för att förhindra löp (ex. Promon) eller abortspruta (ex. Alizin). Största risken är under metöstrus troligen pga. progesteronets inverkan på livmodersslemhinnan då det stimulerar tillväxt av livmodersslemhinnan och ökar slemproduktionen. Detta är en trivsamt miljö för bakterier.

VETERINÄREN HAR ORDET

KARIN SZABÓ
Leg veterinär, Värmdö Djurklinik

Reproduktionsorganens vanligaste sjukdomar

Symptom: Ökad törst och urinering. Nedsatt allmäntillstånd och aptit. Ofta flytningar och feber men inte alltid. **Behandling:** Kastration. I särskilda fall kan antibiotika samt hormonbehandling provas men hjälper sällan och oftast får tiken tillbaka problemen vid nästa löp.

Tumörer Leiomyom är den vanligaste sorten. Godartad. Utgår från vagina eller slida och blir ofta stjälkad och hänger ut innan den upptäcks. Symptom: Intermittenta blödningar, vaginit och cystit (urinvägsinfektion). **Behandling:** Operation för att avlägsna tumören.

Cystor på äggstockarna Kan producera könshormon såsom östrogen eller progesteron eller inget hormon alls. Symptom: Beror på vilket hormon de producerar. Östrogenproducerande cystor ger förlängd östrus och ofta nymfomani. Progesteronproducerande cystor ger förlängd anöstrus, dvs. tiken löper mera sällan eller inte alls. **Behandling:** Kastration

Juvertumörer (Katten har fyra par juver och hunden har 4-5 par.) Hos hund är knappt 50 procent av juvertumörerna elakartade och hos katt ca 70 procent. Godartade (benigna) tumörer uppträder i regel tidigare i livet och ses omkring 4-5 års ålder medan de elakartade (maligna) tumörerna uppträder lite senare och när sin kulmen vid 10-12 års ålder. Olika sorters tumörer kan förekomma samtidigt. Godartade tumörer är oftast välvägränsade och fritt förskjutbara från intilliggande vävnad. Växer i regel långsamt utom under inflytande av den hormonpåverkan som uppträder vid löp (östrogenberoende tumörer). Godartade blandtumörer är den vanligaste tumörformen hos hund, carcinom (som är elakartad) är näst vanligast. Hos katt är carcinom den vanligaste.

Elakartade (maligna) tumörer växer in i intilliggande vävnader sk. infiltrativ växt. De växer snabbt och huden över dem kan vara påverkad och det kan uppstå sår (ulcera). Maligna tumörer har en benägenhet att sprida sig och ge upphov till dottersvulster (metastaser), först till lymfknutorna som dränerar den berörda juverdelen och sen till inre organ, ofta lungorna. Därför kan det vara klokt att ta lungröntgen innan operation. Om man ser lungmetastaser är detta ett bevis på att tumören spridit sig

och då brukar man rekommendera att avstå från operation eftersom lungmetastaserna ändå är allvarigare än själva juvertumören.

Symptom: Knöl i juvervävnad. Varierande storlek, form och konsistens. Drabbar oftast de två bakersta juverdelarna. **Behandling:** Operation, man tar bort en eller flera juverdelar (mastektomi). Rekommenderas att operera bort alla knölar eftersom de godartade juvertumörerna kan omvandlas till elakartade. Ett vävnadsprov rekommenderas alltid att tas från tumören för att fastställa typen av tumör samt få en uppfattning om risken för spridning och recidiv (tumören kommer tillbaka).

Juvertumörer (mastit) Kommer oftast efter valpning eller i samband med skendräktighet då tiken producerar mjölk. Symptom: Röda, ömma, svullna juver. Missfärgad, blodig eller illaluktande mjölk. **Behandling:** Mjölka ur juverdelen ofta. Tejpa spenen så att ev. valpar ej får dia. Antibiotika efter bakterieodling av mjölken.

Mammahypertrofi på katt Stora, ofta hårda, ömma och svullna juverdelar. Kan bli så svullna att de spricker. Alla juverdelar behövs inte vara involverade. Förekommer framför allt hos unga katter. **Behandling:** Kan ibland vara svårt att få bukt med. Man kan prova olika preparat för att avbyta mjölkproduktionen men det mest effektiva är kastration.

Kastrering Ordet sterilisering används ofta för att det har en mildare klang men kastrering är en mer korrekt term. När man kastrerar en tik eller honkatt avlägsnar man både äggstockar och livmoder. Detta gör att löpen upphör och det inte längre finns någon risk att det blir ungar. De allra flesta tikar och honkatter får aldrig några problem efter sin kastration men ibland kan man se förändringar i pälskvalitet, problem att hålla vikten samt ibland även urininkontinens.

Välkomna till
VÄRMDÖ DJURKLINIK
08-570 333 75

Vi har även börjat med stordjur
Värmdö Gårdsveterinär
070-570 79 80 www.stockholmsgv.se

Röntgen • Operation • Eget lab
Medicinska utredningar
Hudsjukdomar • Ögonlysning

Skogsbov. 7, Gustavsberg Öppettider: vard 08-18 (tis o tors till 21)
Besök gärna vår nya hemsida på

www.varmdodjurklinik.se